

WYCHODZI OD 2000 ROKU!

www.passa.waw.pl

passa@passa.waw.pl

PASSA

TYGODNIK SĄSIADÓW

URSYNÓW • MOKOTÓW • WILANÓW • LESZNOWOLA • PIASECZNO • KONSTANCIN - JEZIORNA

19 maja 2022

czasopismo bezpłatne

Nr 20 (1111)

www.passa.waw.pl

PRACOWNI
KUCHAREK SZEŚĆ

Zamów on-line na
www.kucharekszesc.pl

Zamów telefonicznie
(22) 855 00 55

25 lat salonu optycznego

Czyt. str. 5

Ledy na Anody

FOTO ZDM

Czyt. str. 4

Wnioski z wyścigów...

FOTO TOR SŁUŻEWIEC

Czyt. str. 13

Koniec z paleniem węglem

Czyt. str. 4

Działo się na Mokotowie

Czyt. str. 8

Zaczyna się wyścig po władzę...

w skali państwa. Donald Tusk, lider Platformy Obywatelskiej, największej partii antypisowskiej, nawołuje, by cała opozycja poszła do wyborów zwartym szykiem, bo wtedy ma szansę na pozyskanie 50 procent głosów. Nie wiadomo, czy propozycję tę przyjmie np. Polska2050 – Ruch Szymona Hołowni. O ile Szymon był początkowo traktowany jako niepoważny trefniś, to z czasem ocena postawy tego nuworzysza na scenie politycznej musiała się zdecydowanie zmienić i w pewnym momencie jego ugrupowanie miało notowania na poziomie PO. A gdy dziś cały świat widzi, iż komik w osobie Wołodymira Zelenskiego sprawdził się w roli prezydenta Ukrainy do tego stopnia, że stał się nie tylko jej bohaterem – potencjalni wyborcy Szymona Hołowni i jego paki mogą tym bardziej nuworzysowi zaufać, wierząc, iż żona tego nowego lidera, pilotka samolotów odrzutowych, nie sprawi, że któregoś dnia Szymon nam gdzieś odleci. Jak wiadać, również w polityce można zrobić karierę na drwinie. Czyżby to była realizacja hasła ze słynnej piosenki, śpiewanej przez Lisę Minelli w jeszcze słynniejszym filmie Boba Fosse'a, hasła brzmiącego w mieszanej wersji polsko-angielskiej: „Bo życie kabaretem jest, come to the cabaret...”?

No cóż, kabaretowa charyzma wywindowała swego czasu Jana Pietrzaka na szczyty popularności, którą w dużej mierze stracił dopiero wtedy, gdy zaczął gadać z estrady na serio, usiłując na dodatek zamienić chaturę na prezydenturę. A iście kabaretowe zachowania doprowadziły fajną kiedyś i wesołą studentkę Uniwersytetu Warszawskiego Krystynę Pawłowicz do nader po-

ważnego stanowiska sędziego Trybunału Konstytucyjnego. Może pożytku prawniczego z jej posunięć i wypowiedzi za wielkiego nie ma, ale jest chociaż kupa śmiechu.

ważnego stanowiska sędziego Trybunału Konstytucyjnego. Może pożytku prawniczego z jej posunięć i wypowiedzi za wielkiego nie ma, ale jest chociaż kupa śmiechu.

Nie mam pojęcia, czy gonitwę wyborczą do żłobu na Wiejskiej prędzej wygra ktoś powożący swoim rydwanem w pojedynkę, czy raczej górę weźmie rydwan, w którym wodze chwyci większa liczba ścigantów. Dzisiejsi zawiadowcy państwa polskiego natomiast robią z politycznym ruchem na wszystkich torach co chcą. Podobno kombinują teraz, jak dostosować system wyborczy do swoich potrzeb. A przecież – jeśli tylko zechcą, mogą ewentualnie unieważnić niekorzystny dla nich wynik wyborów. Bo mają już

temu wszelkie narzędzia w ręku. I znowu może powrócić na tapetę kolejny żart, że nieważne kto na nas głosuje, tylko kto liczy głosy. A wtedy nie jeden wyborca powie temu lub owemu politykowi: umiesz liczyć, nie liczy na mnie.

My w „Passie”, od początku istnienia naszego skromnego tygodnika, liczymy tylko na siebie. Właśnie minęły 22 lata od chwili naszego startu po rozbracie zespołu redakcyjnego z „Pasmem”. Jeśli ktoś sądziłby, że w poruszanej przez nas tematyce jesteśmy nieciekawymi i zapóźnieni, to powiem tylko, iż kilka miesięcy temu wydrukowany w „Passie” artykuł o najbogatszym Polaku w historii, najpotężniejszym oligarsze upadającej carskiej Rosji Karolu Jaroszyń-

skim, wywołał ogromne zainteresowanie nie tylko na naszych łamach, lecz pobił rekordy poczytności i klikalności, gdy udostępniłmy go kolegom z tak potężnego portalu, jakim jest Onet. Przez cały czas staramy się kierować nasze pisanie do inteligencji rozumianej jako grupa społeczna, ale też do szerszego pojęcia, jakim jest inteligencja Czytelników. Pamiętając, że takim założeniem kierowali się kiedyś twórcy uruchomionego w 1987 roku „Pasma” – Andrzej Ibis-Wróblewski i Marek Przybylik.

W ślad za „Pasmem” na wolnym rynku lokalnym Ursynowa i Mokotowa powstały kolejne tygodniki: „Południe”, „Południk”, „Nasza Metropolia”, „Sąsiedzi”. W końcu zosta-

liśmy tylko my, a przez długi czas widocznym w gazecie naszym łącznikiem z dawnym „Pasmem” były cotygodniowe felietony Ibisa, który publikował je w „Passie” do końca życia. „Passa” z kolei przypomniała, że ten najwierniejszy strażnik poprawnej polszczyzny, ciężko ranny w Powstaniu Warszawskim – oprócz pierwszej niezależnej gazety lokalnej – współorganizował również pierwsze w Polsce studio telewizji kablowej Ursynat, mieszczące się oczywiście na Ursynowie.

O sobiście, bardzo skłonny do żartów i drwin, ale niezależnie od tego odnoszę się z szacunkiem do każdego Czytelnika, reprezentującego inny niż mój punkt widzenia. Dlatego nie mam pretensji do tych, dla których bohaterami są tacy mędrcy jak Antoni Macierewicz i jego do niedawna przyboczny wydrwigrosz Bartłomiej Misiewicz. Jednocześnie zaś cenię sąsiadów, którzy oprócz przywiązania do demokracji i wolnych mediów, potrafią z jednej strony powiedzieć polityczną prawdę w oczy, z drugiej zaś – walczyć jak lwy o poprawę naszego komfortu życia w strefie lokalnej. I pewnie z tych względów wszyscy, niezależnie od poglądów – po usprawnieniu ruchu drogowego wraz z otwarciem tunelu POW i połączeniu ursynowskiej ulicy Filipiny Płaskowickiej z wilanowską arterią Adama Branicznego – ucieszymy się wkrótce z otwarcia ekspresówki Puławska-bis (a nie Puławska-PiS, jakby niektórzy chcieli). Pojedzie się nią d lotniska Fryderyka Chopina do Lesznowoli i dalej do Tarczyna. Bo przecież wszędzie metrem nie da się dojechać.

MACIEJ PETRUCZENKO
PASSMITA
naczelnym@passa.waw.pl

SEANSY FILMOWE
BEZPŁATNY

TOP GUN MAVERICK

PREMIERA

27.05
PIĄTEK

GODZINA
19.00

MULTIKINO URSYNÓW AL. KEN 60

SZCZEGÓŁY DYSTRYBUCJI KART WSTĘPU NA:

URSYNOW.UM.WARSZAWA.PL

warszawa.ursynow

kulturalny.ursynow

URSYNOW

45 lat
URSYNOW

Multikino

Zapraszamy na bezpłatne
badanie słuchu

Audika

Twój słuch naszą troską – to nasze motto, ponieważ chcemy pomóc jak największej liczbie osób z niedosłuchem powrócić do aktywnego życia.

W naszych gabinetach zapewniamy opiekę wykwalifikowanej kadry, o przyjaznym usposobieniu i wysokiej kulturze osobistej.

Prosimy o telefoniczne umówienie wizyty.

ul. Lanciego 13, parter, lok. 11 ... tel. 602 334 150
ul. Pasaż Ursynowski 7, parter .. tel. 882 191 928

Świat jest pełen dźwięków.
Pomagamy usłyszeć je wszystkie

Tusze, Tonery

Oryginalne, Zamienniki, Regeneracja

BEZPŁATNA
DOSTAWA
DO FIRM
na Ursynowie!

tel. 22 208 00 00 ul. Meander 2a, Pasaż Natoliński

Dzisiaj jest Wtorek 06 listopada 2012. Imieniny Feliksa, Leonarda, Melaniasza

POGODA NA DZIS
6° 2°

PASSA
TYGODNIK SĄSIADÓW

WWW.PASSA.WAW.PL

REDAKCJA ZARZĄD REKLAMA KONTAKT

ZAPRASZAMY

DO ODWIEDZENIA NASZEGO PORTALU

FESTYN EKOLOGICZNY

URSYNOWSKIE KWIATY

28 MAJA 2022 R.

(SOBOTA)

GODZ. 10.00-14.00

LUB DO WYCZERPANIA KWIATÓW

PRZYNIĘŚ SWOJĄ TORBĘ NA KWIATY

WYMIENŃ ELEKTROODPADY NA KWIATY:

1 KWIAT ZA 20 SZTUK BATERII
MAŁY SPRZĘT (NP. SUSZARKA, MIKSER) - 2 KWIATY
ŚREDNI SPRZĘT (NP. KUCHENKA MIKROFALOWA,
TELEWIZOR, ODKURZACZ) - 4 KWIATY
DUŻY SPRZĘT (NP. LODÓWKA,
PRALKA, ZMYWARKA) - 6 KWIATÓW

*1 OSOBA MOŻE OTRZYMAĆ MAKSYMALNIE
12 SZTUK KWIATÓW.
REGULAMIN DOSTĘPNY NA STRONIE
URZĘDU DZIELNICY URSYNÓW

PODZAS FESTYNU KAŻDY UCZESTNIK OTRZYMA DODATKOWO
KUPON NA ODBIÓR SADZONEK ROŚLIN W CH URSYNÓW

PARKING PRZY URSYNOWSKIM CENTRUM KULTURY „ALTERNATYWY” PRZY UL. INDIRY GANDHI 9
NA TYŁACH URZĘDU DZIELNICY URSYNÓW

Rodowicza „Anody” z nowymi latarniami

Prace związane z wymianą starych latarni na ulicach Międzyrodowej, Spalinowej i Międzyborskiej oraz w al. Rodowicza „Anody” dobiegły końca lub są na zaawansowanym etapie. W sumie to kilkaset nowych słupów i opraw ledowych SAVA.

Nowoczesne oświetlenie to nie tylko oszczędności energii i mniejsza awaryjność, ale również poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego. Tak jak zapowiadano, najstarsze latarnie są sukcesywnie wymieniane.

Rodowicza „Anody”

Na Ursynowie prace wciąż trwają – jest to związane z dużą liczbą słupów do wymiany. W sumie będzie ich 106. Wykonawca zbliża się do półmetka robót.

Międzyrodowa, Spalinowa

Na Pradze-Południe roboty są już niemal ukończone. Na Mię-

dzynarodowej wymieniono 63 słupy a na Spalinowej 7. Na tych ulicach tymczasowo zamontowano stare oprawy, aby po zmroku nie było tam zupełnie ciemno – zostaną one wymienione, jak tylko dotrze kolejna dostawa opraw ledowych SAVA.

Międzyborska

Na Międzyborskiej wymienionych zostanie w sumie 25 słupów. Nowe słupy zostaną oczywiście wyposażone w oprawy SAVA. Prace w tym miejscu są już na końcowym etapie.

Modernizacja oświetlenia

Oświetlenie warszawskich ulic jest konsekwentnie modernizowane. W tym roku wymieniono już oświetlenie na ul. Hynka, gdzie zamontowanych zostało 80 nowych latarni. W zeszłym roku wybudowano je na dwóch odcinkach ul. Przyczółkowej, a nowe lampy w miejsce starych zamontowano na ulicach Lubel-

skiej, Ratuszowej, Przy Agorze, przebudowywanej Sokratesa, w ciągu ulic Grzybowej i Szosowej, a także na pl. Inwalidów. Oświetlenie wymieniono również w tunelach – w czterech przeprawach w ciągu Trasy Łazienkowskiej oraz w ośmiu innych lokalizacjach w mieście, m.in. w Alejach Jerozolimskich (przy ul. Włodarzewskiej i Jutrzenki) i w al. 4 Czerwca 1989 r. przy ul. Szamoty (wiadukt pod torami kolejowymi). Ponadto sodowe oprawy zastąpiono ledowymi na masztach na węzłach drogowych.

W tym roku wymienione zostaną wszystkie oprawy oświetleniowe na latarniach przy drogach krajowych, wojewódzkich i powiatowych, które po zmroku nie są jeszcze oświetlane przez LED-y. Koszt operacji wyniesie 32,3 mln zł, ale dzięki mniejszemu zużyciu prądu miasto zaoszczędzi aż 23 mln zł rocznie.

zdm.waw.pl

Zakaz spalania węgla od przyszłego roku

W dniu 14 maja weszła w życie znolizowana uchwała antysmogowa dla Mazowsza. Zgodnie z jej zapisami, od października 2023 r. mieszkańcy stolicy nie będą mogli palić węglem w piecach i kominkach.

Poprzednia uchwała antysmogowa dla województwa mazowieckiego obowiązywała od listopada 2017 r. i miała ograniczyć negatywny wpływ instalacji grzewczych na zdrowie mieszkańców i środowisko. Jednak z uwagi na zbyt wolne tempo poprawy jakości powietrza, Samorząd Województwa Mazowieckiego zdecydował się zmienić dotychczasowe zapisy. Nowa uchwała została przyjęta 26 kwietnia br.

Co to oznacza dla mieszkańców?

Zgodnie z nową uchwałą, od 1 października 2023 r. mieszkańcy Warszawy nie będą mogli palić węglem w swoich źródłach ogrzewania. Wyjątkiem stanowią instalacje spełniające wymogi tzw. ekoprojektu, których eksploatacja rozpoczęła się przed 1 czerwca 2022 r. oraz instalacje spełniające wymagania określone dla klasy 5, których eksploatacja rozpoczęła się przed 10 listopada 2017 r. Właściciele mają możliwość palenia w nich również węglem do końca ich żywotności.

Zgodnie z uchwałą, w mocy pozostają wcześniejsze obowiązujące zapisy, m.in.:

- wszystkie nowo instalowane kotły na paliwa stałe muszą spełniać wymagania tzw. ekoprojektu,
- kominki muszą zostać do końca tego roku wymienione na takie, które spełniają wymogi eko-

projektu lub muszą zostać wyposażone w urządzenia ograniczające emisję pyłu,

– do końca tego roku zlikwidowane mają zostać wszystkie „kopciuchy”, czyli przestarzałe piece na paliwa stałe.

Zakaz spalania węgla w indywidualnych źródłach ogrzewania jest zgodny z treścią deklaracji podpisanej wspólnie w 2020 r. podczas III Kongresu Czystego Powietrza przez Samorząd Województwa Mazowieckiego i Miasto Stołeczne Warszawy. Wprowadzenie zakazu poparł prezydent Rafał Trzaskowski oraz Komisja Ochrony Środowiska Rady m. st. Warszawy.

Działania Warszawy na rzecz jakości powietrza

Warszawa od lat realizuje politykę klimatyczną w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych. Celem klimatycznym miasta jest ograniczenie tej emisji o 40% do 2030 r. oraz osiągnięcie neutralności klimatycznej najpóźniej w 2050 r. Dlatego stolica od kilku lat realizuje liczne inicjatywy w tym zakresie – to m.in. podłączanie kolejnych budynków do sieci ciepłowniczej. Miasto wspiera też i realizuje inwestycje w odnawialne źródła energii. Na kolejnych obiektach montowane są panele fotowoltaiczne – docelowo do końca 2030 r. panele mają pojawić w wszystkich miejskich budynkach, na których istnieje taka możliwość.

Warszawa prowadzi także wymianę przestarzałych pieców na olej i paliwo stałe w lokalach komunalnych oraz wspiera finansowo mieszkańców w realizacji takiej inwestycji w zasobie prywatnym. Łącznie w latach 2017-2021 przy użyciu środków miejskich wymieniono ponad 4 tys. kopciuchów. Wysokość wypłaconych w tym czasie dotacji dla mieszkańców przekroczyła 50 mln zł.

Prowadzone są też inwestycje w rozwój transportu publicznego. Już teraz Warszawa ma jeden z największych taborów autobusów elektrycznych w Europie. Rozwijany jest także transport szynowy – stolica rozbudowuje drugą linię metra, trwają prace przedprojektowe dla pierwszego odcinka trzeciej nitki. Oprócz tego miasto modernizuje i buduje nowe połączenia tramwajowe, a także inwestuje w centra przesiadkowe, takie jak parkingi Parkuj i Jedź.

MBL

Pierwsze tegoroczne koszenie trawników

Po chłodnej wiosnie trawniki mocno przyrosły. Nie padają też deszcze i nie ma upałów. Dlatego jest to idealny moment na pierwsze koszenie, które miejscy ogrodnicy rozpoczęli 10 maja.

Zarząd Zieleni m. st. Warszawy na bieżąco monitoruje przyrost traw i warunki pogodowe. Od tych czynników zależy rodzaj, zakres i częstotliwość koszenia. Prowadzone prace dostosowywane są także do różnych typów trawników.

Koszenie zieleni przyulicznej jest konieczne ze względów bezpieczeństwa użytkowników ruchu drogowego, dlatego proces ten wykonywany jest trzy razy. W miejscach o dużym natężeniu ruchu jest to konieczny zabieg sanitarny – z wysokiej trawy trudniej usunąć śmieci. Jest ona też utrudnieniem dla właścicieli psów, którzy mają obowiązek sprzątać po swoich pupilach.

Nawet do dziesięciu razy w sezonie skracane są trawniki reprezentacyjne. Należą do nich trawniki gazonowe, np. wokół rabat kwiatowych oraz trawniki w miejscach, gdzie zlokalizowane są systemy nawadniające. Łąki koszone są tylko raz w roku, co pozwala im na naturalną przemianę, a w parkach czy na skwerach dwa razy, jeśli pozwalają na to warunki przyrodnicze. Polany w parkach, z których rekreacyjnie korzystają mieszkańcy, są koszone częściej.

Dzięki koszeniu trawy lepiej się ukorzeniają, mogą się prawidłowo rozwijać i rosnać. Zbyt wyrosnięta trawa kładzie się, a dolne części roślin drewnieją. Podczas opadów w upalne dni może też rozpocząć się proces gnilny, co skutkuje wypadaniem roślin. W Warszawie większość trawników składa się zarówno z traw, jak i roślin dwuliściennych. Jeśli trawy są zbyt wysokie, wysiewające się rośliny dwuliściennne mają utrudniony dostęp do gleby. Utrzymanie tego typu trawników miejskich w ostatnich latach stało się bliższe standardom stosowanym dla łąk niż dla trawników.

Rozpoczęcie koszenia w połowie maja sprzyja kwiatom, które kończą wtedy kwitnienie lub już przekwitły (np. mniszek). Jest także korzystne dla gatunków późno rozwijających się – kwitnących w lipcu lub sierpniu. W maju pędy takich roślin są na tyle mało rozwinięte, że koszenie im nie szkodzi. Rośliny te są wytrzymałe na niedobory wody. W okresie letnim zajmą

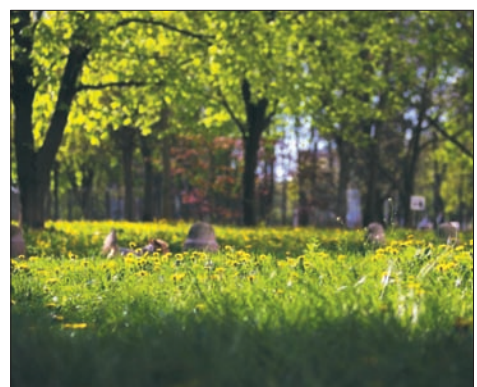
więc miejsce wysuszonych przez upały traw i będą cieszyć oko kwiatami. Przykładem może być zawzięty pospolity, którego naturalne siedlisko występuje m.in. na środkowym pasie ul. Wiertniczej.

Koszenie z pewnością należy wykonać na trawnikach nowo założonych w tym i ubiegłym roku. Pozwoli to na rozkrzewienie traw, a w rezultacie powstanie gęsta darni, która lepiej kumuluje wodę i zmniejsza parowanie z naziemnej części rośliny. Zaniechanie tych prac na nowych trawnikach osłabiłoby rośliny i spowodowało wyparcie ich przez rośliny dwuliściennne.

Jednym z aspektów proekologicznego zarządzania zielenią jest ograniczenie koszenia. Ze względu na zmiany klimatu, ZZW kilka lat temu ograniczył koszenie trawników przyulicznych z pięciu do trzech razy w roku. Miejską jednostką ogranicza je także w tych miejscach, gdzie jest to możliwe, np. na pasach między jezdniami, gdzie trawa jest skracana tylko jeden lub dwa razy w sezonie.

Aby zapewnić jak najlepsze warunki zwierzętom żyjącym w mieście, w parkach i przy ulicach miejscy ogrodnicy pozostawiają miejsca, które są koszone tylko raz – jesienią. W ten sposób pielęgnuje się trawę pod koronami drzew i naturalne łąki miejskie. Można je podziwiać m. in. w Parku Skaryszewskim, Parku Pole Mokotowskie, Parku Arkadia, na skarpie Mostu Marii Skłodowskiej-Curie, a wkrótce także w Porcie Czerniakowskim, gdzie wraz z mieszkańcami Zarząd Zieleni wysiał nową łąkę.

Zarząd Zieleni m. st. Warszawy

Ruszają zapisy na „Lato w Mieście” 2022

Zapisy do tegorocznej akcji „Lato w Mieście” rozpoczęły się 10 maja. Przez całe wakacje warszawscy uczniowie oraz dzieci mieszkające w stolicy, będą miały zapewnioną opiekę oraz ofertę zajęć sportowych, artystycznych, edukacyjnych i rekreacyjnych.

– Wakacje w mieście nie muszą być nudne. W ramach miejskiej akcji „Lato w Mieście” przygotowaliśmy dla dzieci i młodzieży mnóstwo atrakcji – wycieczek do muzeów, zajęć sportowych, plastycznych. Mam nadzieję, że każdy z uczestników znajdzie coś dla siebie i ciekawie spędzi lato w stolicy – zapowiada Renata Kaznowska, zastępca prezydenta m.st. Warszawy.

Warszawska akcja „Lato w Mieście” potrwa w tym roku od 27 czerwca do 31 sierpnia.

Jak zapisać dziecko?

Zapisy do Akcji „Lato w Mieście” 2022, przy wsparciu elektronicznego systemu zgłoszeń rozpoczęły się 10 maja 2022 r. i potrwać do 22 maja 2022 r. – zgodnie z zasadami postępowania rekrutacyjnego, zawierającymi szczegółowy harmonogram.

Rodzice dzieci rejestrują się na stronie: warszawa-latomiescie.pzo.edu.pl za pomocą numeru PESEL dziecka, następnie samodzielnie tworzą hasło. Po wprowadzeniu do systemu podstawowych informacji i wyborze terminów feryjnych należy wskazać preferowane szkoły. Można wybrać dowolną liczbę szkół na każdy jednogodniowy turnus, który trwa od poniedziałku do piątku (z wyłączeniem dni świątecznych oraz ostatniego tygodnia ferii letnich).

Kolejne kroki po zgłoszeniu do akcji „Lato w Mieście”

Listy zakwalifikowanych dzieci zostaną opublikowane 24 maja 2022 r. o godzinie 16:00.

Kolejnym krokiem jest dokonanie opłaty za wyżywienie i opiekę. Od 25 maja 2022 r. od godziny 8:00 do 8 czerwca 2022 r. do godziny 12:00, należy złożyć potwierdzenie dokonania opłat lub zaświadczenie o zwolnieniu z opłat wraz z wydrukiem karty kwalifikacyjnej i załącznikami (do pobrania z systemu) w każdej ze szkół, do której dziecko zostało zakwalifikowane. Ostateczną decyzję o przyjęciu dziecka do akcji podejmuje organizator wypoczynku. Przed wypełnieniem karty kwalifikacyjnej należy zapoznać się

z zasadami oraz harmonogramem zapisów, które dostępne są na stronie: warszawa-latomiescie.pzo.edu.pl.

Jak działają placówki

Podobnie jak w minionych latach Feryjne Placówki Edukacyjne (FPE) będą działały przez pięć dni w tygodniu, w godzinach od 7:00-8:00 do 16:00-17:00, zapewniając opiekę uczniom warszawskich szkół oraz dzieciom mieszkającym w Warszawie.

Rodzice wnoszą opłaty za posiłki oraz opiekę w Feryjnych Placówkach Edukacyjnych. Opłata wynosi 15 zł dziennie za dwa posiłki w tym jeden ciepły oraz 35 zł dziennie za opiekę.

Z opłat za opiekę oraz posiłki podczas akcji zwolnione są dzieci korzystające, w ciągu roku szkolnego, z bezpłatnych lub częściowo płatnych posiłków, na mocy decyzji dyrektora szkoły lub Ośrodka Pomocy Społecznej. Podstawą do zwolnienia z opłat za opiekę oraz posiłki podczas „Lata w Mieście” jest przedłożenie w FPE zaświadczenia z macierzystej szkoły lub Ośrodka Pomocy Społecznej o korzystaniu w ciągu roku szkolnego z bezpłatnych lub częściowo płatnych posiłków.

Rodzice, których dzieci nie mogą korzystać z wyżywienia zbiorowego ze względu na wskazania lekarskie (na podstawie zaświadczenia lekarskiego), są zwolnieni z opłat za posiłki i zobowiązani do zapewnienia odpowiedniej diety we własnym zakresie.

Warszawska akcja „Lato w Mieście” 2022 będzie organizowana zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa oraz zaleceniami i ostrzeżeniami.

Jakub Leduchowski

Ćwierćwiecze salonu optycznego Małgorzaty Berdychowskiej

Już w najbliższą sobotę, 21 maja, Salon Optyczny Pani Małgorzaty Berdychowskiej, mieszczący się przy ulicy Aleksandra Janowskiego 11 będzie świętował ćwierćwiecze swojej działalności. To jeden z najdłuższych działających nieprzerwanie w tej samej lokalizacji punktów usługowych na Ursynowie. Salon cieszy się ogromną popularnością wśród mieszkańców dzielnicy, ale ma też wielu klientów z innych części Warszawy. O początkach działalności i pracy w salonie rozmawiamy z Panią Małgorzatą Berdychowską.

Katarzyna Nowńska: Dlaczego zdecydowała się Pani na otwarcie salonu optycznego?

Małgorzata Berdychowska: Z wykształcenia jestem optykiem. Do Studium Oftalmicznego (Optyki Okularowej) trafiłam przez totalny przypadek. Po maturze miałam wiele pomysłów na życie, ale jak widać świat miał na mnie swój pomysł. Szybko się zorientowałam, że optyka jest czymś, gdzie mogę połączyć fizykę z plastyką, geometrią, psychologią i medycyną... Tak, tak, te wszystkie dziedziny są ważne w mojej pracy. Nie wyobrażam sobie teraz, że mogłabym robić coś innego. Okazuje się, że przypadek to największy reżyser ludzkich losów. W czerwcu minie 30 lat od ukończenia szkoły i uzyskania dyplomu. Przez pierwsze pięć lat pracowałam w salonie optycznym prowadzonym przez innego mistrza optyki. Nabrałam doświadczenia i poczułam się na siłach, aby otworzyć swój salon optyczny.

Jak wyglądały początki działalności salonu?

Początki były trudne, gdyż salon mieścił się w dość słabo eks-

ponowanej lokalizacji. Wszystkie inne punkty usługowe, które otwarte zostały obok w tym samym czasie dawno zakończyły już swą działalność. Jednak ja nigdy łatwo się nie poddaję. Taką mam naturę. Mimo, że pierwsze miesiące nie wróżyły sukcesu, postanowiłam dołożyć wszelkich starań, by zaprosić klientów, a następnie ich utrzymać. To od początku była moja strategia – chciałam, żeby ludzie do mnie wracali. Chciałam, by naprawdę byli zadowoleni z usług i z zakupów, aby stali się moimi stałymi klientami i wracali z bliskimi i znajomymi.

Czy Pani plan się powiodł?

Tak. To jest to, co najbardziej mnie cieszy – że mam wielu klientów, którzy wracają do mnie praktycznie od początku istnienia salonu. Co więcej, teraz moimi klientami są również ich dzieci i ich wnuki.

Gratuluję! Zdradzę, że przygotowując się do wywiadu z Panią pozwoliłam sobie porozmawiać z trzema osobami wychodzącymi wczoraj po południu z Pani salonu (bardzo serdecznie

dziękuję tym osobom, które zgodziły się ze mną porozmawiać i poświęcić mi chwilę czasu) i chyba wiem, jaki jest Pani sposób na tak dobre relacje z ludźmi. Kluczem jest podobno Pani osobowość - ogromne poczucie humoru, pozytywna energia i szczerść.

Miło mi to słyszeć. Taka opinia klientów to dla mnie największa nagroda za trud, jaki wkładam na co dzień w swoją pracę. Co do tej szczerości, to nie wyobrażam sobie, aby rozmawiać z ludźmi w inny sposób. Staram się nie owijać w bawełnę. Gdy widzę, że ktoś ewidentnie nie do twarzy w okularach, które planuje kupić w moim salonie, to od razu to mówię. Dla mnie zawsze w centrum zainteresowania jest satysfakcja ludzi z mojej usługi, zdrowie oczu i jak najlepsza ostrość widzenia. Od razu uzasadniam też swoją opinię i proponuję danej osobie oprawkę, w których moim zdaniem wygląda najlepiej. Wiem, że zadowolony klient kiedyś znów do mnie wróci.

A co jest kluczowe przy doborze oprawek? Jak Pani ocenia, które oprawki będą pasowały do danej osoby?

Należy wziąć pod uwagę wiele aspektów. Przede wszystkim, kształt twarzy, oczu i brwi, wielkość oczu i ich kolor, rozstaw oczu, rozmieszczenie oczu względem innych części twarzy, karnację danej osoby. Oprawki powinny podkreślać to, co w danej osobie najładniejsze, a tuszować drobne mankamenty uro-

dy. Zawsze pytam też czy będą to jedyne okulary danej osoby, czy dodatkowe okulary. Jeśli dodatkowe, to na jakie okazje zamierza je wkładać – czy na bardziej oficjalne wyjścia, czy wręcz przeciwnie. Ważna jest też osobowość. Okulary powinny współgrać z charakterem danej osoby. Trudno mi oczywiście ocenić osobowość klienta po kilku zdaniach zamienionych w salonie, ale od razu widzę czy jest to osoba spokojniejsza, czy jak się to mówi „wulkan energii”. W przypadku stałych, wieloletnich klientów, których mam już przyjemność znać lepiej, zdecydowanie łatwiej mi dobrać oprawkę do osobowości. Zwracam również uwagę w jaki sposób klient mówi, jaką ma mimikę twarzy. Wszystko to należy wziąć pod uwagę.

A wiek danej osoby?

Oczywiście, wiek w jakimś stopniu też, ale wcale nie oznacza to, że seniorka nie może sobie pozwolić na bardziej kolorowe kwieciste oprawki. Osobowość jest dużo ważniejsza. Mam też stałe klientki po 70 roku życia, które kupują bardzo kolorowe oprawki i te oprawki świetnie do nich pasują.

Właśnie jedna z klientek, z którą udało mi się porozmawiać pochwaliła mi się zakupem takich okularów w dużych kwiecistych oprawkach i powiedziała, że bardzo lubi kupować u Pani okulary, gdyż jest Pani, jak to powiedziała, bardzo „wyluzowaną babką” i gdy osoba taka

jak ona, czyli po 70-tce chce kupić kolorowe okulary, to nie robi Pani dziwnej miny, ale stara się pomóc i doradzić, tak aby klientka wyszła z salonu zadowolona. Poza tym usłyszałam, że w Pani salonie jest wyjątkowo bogaty wybór kolorowych i wzorzystych oprawek. Czy to rzeczywiście cecha, która Was wyróżnia na rynku?

Cieszę się, że ta Pani to powiedziała, bo rzeczywiście to jest coś, na czym mi zależało, chciałam wyróżnić się pod względem wyboru właśnie tego typu oprawek i mam wrażenie, że to się udało. Dużo salonów poza centrum Warszawy stawia na bardziej konserwatywny asortyment. W moim salonie też, oczywiście, dostępne są oprawki klasyczne i bardziej stonowane kolorystycznie.

To, na co ja zwróciłam również uwagę wchodząc do Pani salonu, to jego sposób urządzenia. Pod tym względem również wyróżnia się Pani na tle wielu innych salonów w naszej dzielnicy. Ja czuję się tu tak „po domowemu”. Mnóstwo pięknych kwiatów. Brak takiej „sztywności”, jaka przeważnie panuje w tego typu punktach usługowych.

Zależało mi, aby klienci czuli się swobodnie i dobrze w tym miejscu. Poza tym, ja osobiście nie lubię takiego „sztywniactwa”, bo przecież to miejsce, to taki mój drugi dom.

Czy poza Panią ktoś jeszcze pracuje w salonie?

Tak, pracuję na zmianę z Sylwią, która jest już ze mną od jedenastu lat.

A co poza pracą jest Pani pasją?

Mam mnóstwo różnych zainteresowań, pasji, hobby. Jednak największą frajdę sprawiają mi wyjazdy do Gruzji. Uciekam tam w każdej wolnej chwili. Uwielbiam tamtejszą kulturę, dobrą kuchnię i przepyszne wino. Po pracy relaksuję się przy książce i przy carvingu (rzeźbienie w owocach i warzywach). Działalność charytatywna też jest dla mnie ważna. Od trzydziestu lat jestem wolontariuszką w Fundacji Herosi, która pomaga dzieciom z chorobą nowotworową.

W jaki sposób będzie Pani świętować ćwierćwiecze działalności salonu?

Zapraszam wszystkich klientów w sobotę 21 maja na urodzinowy tort oraz ciasto. I od razu chcę zaznaczyć, że nie będą to żadne „kupne” łakocie, ale wszystkie wypieki będą domowej roboty z samych naturalnych składników. Co więcej, tort udekoruję osobiście specjalnie rzeźbionymi owocami. Poza czymś przyjemnym dla podniebienia, mam też coś całkiem przyjemnego dla portfeli klientów. Wraz z kuponem urodzinowym, który znaleźć można w Państwa gazecie, każdy otrzyma 25% rabatu na szkła do okularów i wszystkie okulary przeciwświatłoneczne. Kupon jest ważny do wakacji.

141 dzień 1997
Wsch. 3.33 ☉ 16.00 ☽ Wsch. 18.21
Zach. 19.33 Zach. 3.26

MAJ

21

Środa

Kryspina, Tymoteusza,
Walentego, Wiktora

*

Świat odmłodził, natura wszelki plód wydaje,
Maj dzisiaj ludzkim oczom ziemskie stawia raje:
Kwitną drzewa, ogrody, a pod krzakami róży
Wenus z pięknym Adonem swe pieczęty mnoży.

J. Gawiński

*****

To jest specjalny kupon ważny do 30.06.2022

ZAKŁAD OPTYCZNY

Małgorzata Berdychowska

ul. Janowskiego 11, 02-784 Warszawa, tel. 22 644 26 64, 512 94 94 47

25% zniżki z okazji 25-lecia

Na wszystkie szkła okularowe i okulary przeciwświatłoneczne

Stolica w walce z ubóstwem energetycznym

FOTO PIXABAY

Wprowadzenie ulg, inwestycje w odnawialne źródła energii i termomodernizację – to główne działania proponowane przez wódatarzy europejskich miast i związków zawodowych w walce z ubóstwem energetycznym. W spotkaniu poświęconemu tej tematyce wziął udział prezydent Warszawy, Rafał Trzaskowski.

Szybujące ceny paliw kopalnych wpływają na standard życia i zwiększają ryzyko ubóstwa

energetycznego kolejnych milionów Europejczyków. Sposobem na poradzenie sobie z tym wyzwaniem jest drastyczna redukcja uzależnienia od gazu poprzez większe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz wspieranie termomodernizacji. Kluczowe działania interwencyjne w tym kierunku omawiane były podczas spotkania zainicjowanego przez przewodniczącego i wiceprzewodniczącą organizacji C40 oraz sekretarza generalną Międzynarodowej Konfederacji Związków Zawodowych. Do dys-

kusji zaproszono liderów międzynarodowych i europejskich związków zawodowych, przedstawicieli Międzynarodowej Agencji Energetycznej oraz wódatarzy europejskich miast należących do C40, w tym Warszawy.

Wnioski ze spotkania

Przedstawiciele miast ostrzegali, że obecny kryzys związany z ubóstwem energetycznym wynika z błędnych decyzji podjętych w przeszłości. Zaproponowali również plan awaryjny dla Europy, aby obniżyć rachunki za energię

dla gospodarstw domowych oraz przyspieszyć sprawiedliwą transformację energetyczną. Analiza C40 wskazuje, że 55% gazu zużywanego w miastach należących do tej organizacji służy do ogrzewania i chłodzenia budynków mieszkalnych, co powoduje uzależnienie mieszkańców od niestabilnych paliw kopalnych. Z drugiej strony inwestycje w branżę związane z termomodernizacją i efektywnością energetyczną w Europie zapewniają trzykrotnie wyższą liczbę miejsc pracy niż w przypadku inwestycji związanych z gazem ziemnym.

Merowie Barcelony, Glasgow, Heidelbergu, Londynu, Mediolanu i Oslo oraz prezydent Warszawy zobowiązali się do współpracy ze związkami zawodowymi, rządami krajowymi oraz Międzynarodową Agencją Energetyczną na rzecz wzmocnienia działań w kierunku realizacji planów klimatycznych. Merowie wezwali również rządy swoich krajów do wsparcia miast poprzez przekazanie niezbędnych środków finansowych i uprawnień oraz apelowali o wzmocnienie reakcji na kryzys związany z ubóstwem energetycznym.

– Brak szybkich działań ze strony rządów w zakresie niskiemisyjnej transformacji sprawił, że osoby starsze i najbardziej bezbronne są narażone na zanieczyszczenie powietrza i muszą płacić rachunki za energię

przekraczające ich możliwości finansowe. Europejskie miasta uniezależnią się od gazu i węgla jedynie dzięki wspólnym, natiychmiastowym działaniom polegającym na termomodernizacji każdego domu i biura oraz ich zasilaniu energią ze źródeł odnawialnych, a także zadbaniu o infrastrukturę rowerową, która zapewni tańszą, szybszą i bezpieczniejszą alternatywę dla jazdy samochodem. Wódatarze miast i liderzy związków zawodowych stworzyli dzisiaj plan, który ma to zapewnić – mówi Mark Watts, dyrektor wykonawczy organizacji C40 Cities.

– Wojna w Ukrainie przełożyła się na gwałtowny wzrost cen energii, który uderza w najbardziej potrzebujących warszawiaków. Wielu z nich wciąż mieszka w słabo ocieplonych domach, ogrzewanych starymi piecami i paliwami niskiej jakości, które zwiększają zanieczyszczenie powietrza. Aby to zmienić, oferujemy dotacje na pompy ciepła i panele słoneczne. Ale ubóstwo energetyczne widać też w mieszkaniach komunalnych niepodłączonych do sieci ciepłowniczej. Ich lokatorzy zmuszeni są do korzystania z grzejników elektrycznych i płacenia wyższych rachunków. I to tutaj widzimy największe wyzwanie – szeroko zakrojoną i bardzo kosztowną termomodernizację budynków – mówi Rafał Trzaskowski, prezydent m. st. Warszawy.

Plan Awaryjny przeciw ubóstwu energetycznemu

Aby chronić przed ubóstwem energetycznym najbardziej zagrożonych mieszkańców, wódatarze miast zaproponowali Dzieściopunktowy Plan Awaryjny dla europejskich miast. Wskazywali w nim m. in. na konieczność przyspieszenia inwestycji w termomodernizację budynków miejskich i mieszkań komunalnych oraz zasilanie ich energią odnawialną; zapewnienie dostępu do rzetelnych porad i wyeliminowanie marnotrawstwa energii; odwrócenie rosnącej zależności miast od gazu oraz zmniejszenie popytu na ropę poprzez stworzenie przystępnych cenowo i przyjaznych dla środowiska alternatywnych form transportu.

Organizacja C40 Cities Climate Leadership Group

C40 to sieć zrzeszająca blisko 100 wódatarzy największych miast świata, którzy podejmują działania na rzecz łagodzenia kryzysu klimatycznego. Przedstawiciele miast należących do grupy C40 zobowiązują się do postępowania zgodnie z nauką, i pamiętając o potrzebach ludzi, do pomocy w ograniczaniu globalnego ocieplenia do poziomu 1,5°C oraz budowania zdrowego i odpornego społeczeństwa równych szans.

MBL

Podsumowujemy Warszawski Transport Publiczny w 2021 roku

W ubiegłym roku pojazdami WTP podróżowało 809,5 mln pasażerów, sprzedaliśmy 79,3 mln sztuk biletów za 585 mln zł. Zachęcamy do zapoznania się z raportem podsumowującym funkcjonowanie Warszawskiego Transportu Publicznego w 2021 roku.

Rok 2021, w porównaniu z rokiem 2020 – pierwszym naznaczonym pandemią koronawirusa, okazał się łaskawszy dla WTP. Skorzystało z niego 809,5 mln pasażerów, czyli o 11,4 proc. więcej niż rok wcześniej. Sprzedano 79,3 mln szt. biletów za 585 mln zł. W porównaniu z rokiem 2020 oznacza to wzrost odpowiednio o 35,5 i 6 proc. W ostatnim roku przed pandemią – 2019 z komunikacji miejskiej skorzystało 1,2 mld. pasażerów. Kupili oni 85 mln szt. biletów za 874,8 mln zł.

Mimo pandemii, a tym samym mniejszej mobilności mieszkańców aglomeracji, nie zmieniła się znacząco – w porównaniu do lat wcześniejszych – ani liczba wykonanych wozokilometrów, ani liczba uruchamianych wozów. W roku 2021 pojazdy WTP przejechały ponad 262,8 mln wzm. W godzinach szczytu komunikacyjnego na ulice wyjeżdżało 1,5 tys. autobusów, 414 tramwajów, 54 pociągi metra i 20 pociągów Szybkiej Kolei Miejskiej.

Kontynuowano miejskie inwestycje transportowe. Największą z nich była budowa drugiej linii

metra. We wschodniej części Warszawy powstał ostatni, czterokilometrowy odcinek na Targówku z trzema stacjami – Zaczysze, Kondratowicza i Bródno. Na styku Woli i Bemowa budowano 2,5-kilometrowy fragment z dwoma stacjami – Ulrychów i Bemowo. Planowany termin oddania do użytku nowych odcinków podziemnej kolei to trzeci i czwarty kwartał tego roku.

Jesienią 2021 roku mieszkańcy Białołęki zyskali całą linię tramwajową łączącą Winnicę z pierwszą linią metra. Tramwaje pojechały ostatnim, ponad kilometrowym odcinkiem pomiędzy ulicą Strumykową a Leśnej Polanki. Obecnie mieszkańcy Tarchomina, Nowodworów i Winnicy mają do dyspozycji ośmiokilometrową trasę z 10 przystankami, a podróż z Winnicy do węzła przesiadkowego Młociny zajmuje kwadrans.

Pod koniec ub.r. zakończono także budowę 16. w Warszawie parkingów „Parkuj i Jedź”. Jest to pierwszy tego typu obiekt na Białołęce, przy przystanku kolejowym Warszawa Żerań, który umożliwia mieszkańcom dzielnicy i północnej części aglomeracji wygodne przesiadki z samochodu do pojazdów WTP. Kierowcy na początku tego roku zyskali 235 miejsc postojowych.

Szczegółowe informacje o ubiegłorocznej działalności przewozowej, handlowej oraz inwestycyjnej transportowych znajdziecie w raporcie rocznym. Zachęcamy do lektury!

ztm.waw.pl

Stołeczne autobusy pojechały do Ukrainy

Pięć autobusów Miejskich Zakładów Autobusowych wyjechało do ukraińskiego Mikołajowa. Prezydent Rafał Trzaskowski rozmawiał z kierowcami, którzy dostarczyli dar miasta Warszawa na miejsce.

Pięć przegubowych, niskopodłogowych autobusów Miejskich Zakładów Autobusowych wyjechało do Mikołajowa. To dar Warszawy dla mieszkanki i mieszkańców tego ukraińskiego miasta. – Warszawa wspiera Ukrainę w każdy możliwy sposób. Dzielimy się tym, co mamy, nie tylko z uchodźcami, którzy znaleźli u nas schronienie przed wojną, ale także z osobami, które zdecydowały się pozostać w swoich domach. Wielkie podziękowania dla MZA, ale przede wszystkim dla kierowców, którzy o świcie wyruszą w trasę i dostarczą wypełnione po brzegi Solarisy za ukraińską granicę – mówi prezydent Warszawy Rafał Trzaskowski.

Przekazywane pojazdy to w pełni sprawne Solarisy Urbino 18 z 2007 r. Autobusy posiadają solidną konstrukcję i jeszcze przez wiele lat będą służyły pasażerom. Ich przekazanie nie spowoduje utrudnień w stołecznej komunikacji publicznej – już latem zostaną one zastąpione przez nowe Autosany Sancity, produkowane obecnie w Sanoku.

Na pokładzie pięciu Solarisów, które kierowcy MZA odprowadzili do Ukrainy, znalazły się zestawy niezbędnych części zamiennych, a także kilkanaście ton darów, wśród nich m.in. żywność oraz artykuły higieniczne. – Wyruszymy o 4 rano, zbiórkę zaplanowaliśmy pół godziny wcześniej. Zakładamy, że przejazd zajmie nam 8 godzin. Przejedziemy granicę i tam przekazemy autobusy naszym ukraińskim kolegom – mówi Hubert Adamiak, kierowca z zajezdni „Woronicza”.

Miejskie Zakłady Autobusowe są zaangażowane w pomoc

Ukrainie i jej mieszkańcom od pierwszego dnia wojny. Autobusy Spółki przewoziły uchodźców do miejsc ich tymczasowych zakwaterowań, natomiast w halach przy ulicy Włociańskiej powstał wielki punkt koordynacyjno-przeładunkowy, do którego trafiają dary nadsyłane z Warszawy, z wielu miast Polski oraz całej Europy (między innymi Portugali, Szwecji czy Turcji). Na miejscu są one sortowane, a następnie trafiają do Ukrainy oraz miejskich punktów dla uchodźców. Do tej pory z magazynu MZA wyjechało kilkaset ton darów.

Miejskie Zakłady Autobusowe będą w dalszym ciągu uczestniczyć w pomocy naszym sąsiadom. – Mamy sygnały z wielu miast, m.in. Charkowa, Równego, czy Iwano-Frankiwka. Nie wykluczamy, że i tam przekażemy używane autobusy z pakietami części zamiennych – zapewnia Jan Kuźmiński, prezes MZA.

Jakub Leduchowski

WÓJT GMINY LESZNOWOLA
05-506 Lesznówola
ul. Gminna 60

Lesznówola, 16.05.2022 r.

RUP.6721.1.13.2021.KG(44)

1 000001 409771

OGŁOSZENIE

w wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lesznówola dla części obrębu Lesznówola (obszar położony pomiędzy: ul. Okrężną, ul. Myszy Polnej, ul. Borową, ul. Wilczą)

Na podstawie art. 17 pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 503) w związku z art. 46 pkt 1 i art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 ze zm.) oraz uchwałą Rady Gminy Lesznówola Nr 479/XLII/2021 z dnia 23 września 2021 r. zawiadamiam o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lesznówola dla części obrębu Lesznówola wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, w dniach od **30.05.2022 r. do 30.06.2022 r.** w siedzibie Urzędu Gminy Lesznówola w godzinach od **8³⁰ do 15³⁰**, na stronie internetowej Urzędu Gminy Lesznówola w zakładce Gospodarka Przestrzenna oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie planu miejscowego rozwiązaniami odbędzie się w dniu **28.06.2022 r.** w siedzibie Urzędu Gminy Lesznówola o **godz. 16³⁰**.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, każdy kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie planu miejscowego, może wnieść uwagi. Uwagi do wyłożonego projektu planu należy składać na piśmie do Wójta Gminy Lesznówola z podaniem imienia i nazwiska lub jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczeniem nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie **do dnia 18.07.2022 r.**

Organem właściwym do rozpatrzenia powyższych wymienionych uwag jest Wójt Gminy Lesznówola.

Z up. Wójta
Marcin Kania
Zastępca Wójta

DZIELNICA
URSYNÓW
MST. WARSZAWA

22 MAJA

NIEDZIELA
PARKING URZĘDU DZIELNICY URSYNÓW
(W TRAKCIE DNIA KULTURY UKRAIŃSKIEJ)
GODZ. 11.00-13.00

26 MAJA

CZWARTEK
DOK URSYNÓW, UL. KAJAKOWA 12B
GODZ. 16.00-18.00

SPOTKANIA Z BURMISTRZEM Robertem Kempą

**Przyjdź i dowiedz się
co planuje dzielnica!**

**Zapytaj burmistrza
o nurtujące Cię sprawy!**

**Zgłoś swoje opinie i uwagi
dotyczące rozwoju
Twojej dzielnicy!**

warszawa.ursynow

URSYNOW.UM.WARSZAWA.PL

**Spółdzielnia
Mieszkaniowo-Budowlana „Jary”**
Warszawa-Ursynów ul. Surowieckiego 12

ZAPRASZA DO KONKURSU OFERT na najem lokali użytkowych usytuowanych:

- na parterze budynku mieszkalnego przy ul. Cybisa 6 o powierzchni 118,62 m²,
- na parterze budynku mieszkalnego przy ul. Cybisa 6 o powierzchni 86,00 m²,
- w budynku mieszkalnym przy ul. Dembowskiego 13 o powierzchni 192,60 m² na poziomie niskiego parteru,
- w pawilonie wolnostojącym przy ul. Dembowskiego 8 – I piętro o powierzchni 178,73 m²,
- w budynku mieszkalnym przy ul. Pięciolinii 10 o powierzchni 104,24 m² na poziomie niskiego parteru,
- w pawilonie wolnostojącym przy ul. Wiolinowej 17 o powierzchni 855,60 m².

Oferty z podaniem proponowanej stawki najmu, sposobu zagospodarowania i rodzaju prowadzonej działalności należy złożyć w zamkniętej kopercie do siedziby Spółdzielni przy ul. Surowieckiego 12 w (02-785) Warszawie, w terminie do dnia **30.05.2022 r. do godz.15.00** z dopiskiem „Konkurs ofert”.

OFERTA POWINNA ZAWIERAĆ M.IN.:

- nazwę i siedzibę oferenta, formę prawną podmiotu gospodarczego, który ma prowadzić działalność gospodarczą w lokalu, dokumenty rejestrowe potwierdzające prowadzenie działalności gospodarczej (wyciąg z rejestru handlowego lub zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej, REGON, NIP, PESEL),
- oferowaną stawkę czynszu najmu za 1 m² /netto.

Poza proponowaną przez Oferenta stawką czynszu najmu, najemca pokrywa opłaty eksploatacyjne. Zawarcie umowy najmu warunkujemy wpłatą kaucji. Spółdzielnia zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru oferenta lub unieważnienia konkursu bez podania przyczyn.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Sekcji lokali użytkowych, pok. 104, tel. 22 643-06-50.

Zapraszamy również na stronę internetową Spółdzielni www.smbjary.waw.pl na której znajdziecie Państwo informację o lokalach użytkowych o powierzchniach poniżej 100 m².

PREZYDENT MIASTA STOLECZNEGO WARSZAWY

znak sprawy : UD-XII-WAB-A.6740.77.2022.ABR

Warszawa, 19.05.2022r.

OBWIESZCZENIE o wszczęciu postępowania

Na podstawie art. 49 w związku z art. 10 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021r, poz. 735 ze zm.) w związku z art. 11d ust. 5 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (t.j. Dz. U. z 2022r., poz. 176)

Prezydent m. st. Warszawy
zawiadamia,

że na wniosek Prezydenta m. st. Warszawy reprezentowanego przez Pana Roberta Kempę - Burmistrza Dzielnicy Ursynów oraz Pana Piotra Zalewskiego - Zastępcę Burmistrza Dzielnicy Ursynów złożony w dniu 22 kwietnia 2022r., uzupełniony w dniu 10 maja 2022r. zostało wszczęte postępowanie administracyjne

w sprawie wydania zezwolenia na realizację inwestycji drogowej – „budowy drogi publicznej na odcinku ul. Farbiarska – ul. Gajdy w Dzielnicy Ursynów m. st. Warszawy” na działkach nr ew. 25, 27/9, 13/1, 13/2, 14/24, 28/3, 27/15 z obrębem 1-09-52 i działkach nr ew. 34/3, 5/8, 6/6 z obrębem 1-09-59.

pouczenie

Stosownie do art. 10 ustawy k.p.a. zainteresowanym stronom służy prawo zapoznania się z aktami sprawy oraz prawo zgłaszania wniosków i zastrzeżeń. Z aktami sprawy można zapoznać się w siedzibie Wydziału Architektury i Budownictwa dla Dzielnicy Ursynów m. st. Warszawy, andrzej borowiec al. KEN 61 pok. 308, 02-777 Warszawa, tel : +22/443-74-15, fax : +22/443-72-91

Wnioski i zastrzeżenia można składać w Wydziale Obsługi Mieszkańców Urzędu m. st. Warszawy w Dzielnicy Ursynów andrzej borowiec, al. Komisji Edukacji Narodowej 61, 02-777 Warszawa, tel : +22/443-73-03,

Zgodnie z art. 11d ust. 5 ww. ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej stronom nie będących właścicielami lub użytkownikami wieczystymi nieruchomości objętych wnioskiem następuje w drodze obwieszczeń w urzędzie, w urzędowym publikatorze teleinformatycznym – Biuletynie informacji Publicznej i w prasie lokalnej.

Publiczne ogłoszenie nastąpiło w dniu **19.05.2022r.**

Stosownie do art. 49 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego zawiadomienie bądź doręczenie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia.

z up. Prezydenta m. st. Warszawy

/-/ Eliza Pankratjew
Naczelnik Wydziału Architektury i Budownictwa
dla Dzielnicy Ursynów

Sportowy weekend na Mokotowie

Na boisku Szkoły Podstawowej nr 46 przy ulicy Wałbrzyskiej odbyły się Mistrzostwa Mokotowa w czwórboju lekkoatletycznym w kategorii dzieci oraz Mistrzostwa Mokotowa w lekkiej atletyce w kategorii młodzież.

W zawodach wzięło udział kilkuset uczestników. W klasyfikacji łącznej czwórboju lekkoatletycznego obejmującego bieg 60 metrów, rzut piłką palantową, bieg na 600 metrów dziewcząt oraz 1000 metrów chłopców i skok w dal, złote medale zdobyły: Szkoła Podstawowa nr 85 imienia Benito Juareza wśród chłopców oraz Społeczna Szkoła Podstawowa nr 26 imienia

profesora Jigoro Kano wśród dziewcząt.

W kategorii młodzieży zawodnicy i zawodniczki rywalizowały w następujących konkurencjach: 100 metrów, 200 metrów, 300 metrów, 600 metrów, 1000 metrów skok w dal, pchnięcie kulą, sztafeta 4 x 100 metrów i sztafeta olimpijska. Najlepszych trzech zawodników i zawodniczek w poszczególnych konkurencjach reprezentować będzie Dzielnicę Mokotów podczas Mistrzostw Warszawy. Mistrzostwa Mokotowa było zadaniem publicznym realizowanym przez Fundację Bieganie.

Piątkowego popołudnia pierwszym meczem pomiędzy Softballowym Klubem Sporto-

wym z Krośniewic, a Centaurami Warszawa rozpoczęły się Mistrzostwa Polski U15 dziewcząt w Softballu. Turniej rozgrywany był na boisku przy szkole nr 205 i trwał do soboty. Zawodniczki WKS Centaury okazały się mało gościnne i w meczu otwarcia pokonały swoje przeciwniczki 23:11. Dziewczęta z Centaurów nie dały żadnych szans przeciwniczkom w dwóch pozostałych spotkaniach, wygrywając 15:3 z BUKS Gepardami Żory oraz 19:8 z Rawą Katowice, zdobywając tym samym tytuł Mistrzyń Polski 2022 r. w Softballu. Brawo gratulujemy sukcesu.

W hali sportowej SP 85 przy ul. Narbutta 14 odbył się turniej koszykarski trzy osobowych ze-

spółów sportowych. Organizatorem turnieju był warszawski klub sportowy KKS Polonia Warszawa. Mimo napiętego kalendarza dotyczącego egzaminów maturalnych w rywalizacji wzięło udział 11 zespołów. Turniej rozpoczął się od profesjonalnej rozgrzewki, którą poprowadził trener odpowiedzialny w klubie za motorykę zawodników. Mecze były zacięte, a rywalizacja stała na wysokim poziomie. W sędziów wcieli się zawodnicy pierwszego składu warszawskiego klubu KKS Polonia Warszawa. Tym razem nie było medali i pucharów dla uczestników. Nagrodami były bonony na zakup sprzętu sportowego, a od Dzielnicy Mokotów m. st. Warszawy zawodnicy otrzymali nagrody rzeczowe.

Nie będzie nic odkrywczego ze skojarzeniem MKŁ Strzała z zawodami łuczniczymi. Jak co roku nad Jeziorkiem Czerniakowskim organizowane są zawody pn. Field w Centrum Miasta. Polegają one na zaliczaniu strzelania do 10 tarcz umieszczonych w różnych miejscach w okolicach jeziora. Strzelania odbywają się z różnych odległości do różnego rodzaju tarcz. Zasada jest prosta, trzeba ustrzelić jak najwięcej punktów. Taki rodzaj łucznictwa wymaga wielu umiejętności: strzelania w różnym terenie i w różnych pozycjach, celowania pod zmiennymi kątami, określania nieznannej odległości. Z roku na rok zawody te cieszą się coraz większą popularnością, o czym świadczy coraz większa liczba zawodników.

Program „Aktywne Skrzaty”

Na przełomie kwietnia i maja w Przedszkolu nr 326 ruszyły kolejne zajęcia w ramach projektu „Aktywne Skrzaty”. Tym razem przedszkolaki biorą udział w warsztatach teatralnych.

Dzieci mają możliwość rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień aktorskich poprzez doskonalenie myślenia twórczego, wzbogacenie sposobów własnej ekspresji oraz ćwiczenia komunikowania się i współpracy. Pracują również nad oswojeniem tremy podczas występów publicznych i doskonalą wrażliwości na sztukę.

Warsztaty są częścią projektu „Aktywne Skrzaty”, koordynowanego przez Zespół Funduszy Europejskich dla dzielnicy Mokotów, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, RPO WM 2014-2020.

#Kulturalnie

Dzielnica Mokotów zaprasza na...

Sąsiedzka majówka na Wierzbnie

Zapraszamy na Sąsiedzka majówkę na Wierzbnie, która odbędzie się 21 maja w godzinach 18.00-21.00 w II Ogrodzie Jordanowskim przy ul. Jana Bytnara „Rudego” 15 A. Główną atrakcją imprezy będzie Sąsiedzka Potańcówka. Dobra zabawa gwarantowana!

Organizatorzy przygotowali wiele atrakcji m.in. animacje piknikowe nie tylko dla dzieci, pokazy na scenie, warsztaty plastyczne, kreatywne spotkania z ceramiką, animacje sportowe, planszówki, kącik malucha oraz pokazy grup warsztatowych z Ogrodu Jordanowskiego oraz Mokotowskiego Centrum Integracji Mieszkańców przy Wydziale Spraw Społecznych i Zdrowia dla Dzielnicy Mokotów.

Oprawę muzyczną wydarzenia zapewni wokalistka Marzena Messera. Serdecznie zapraszamy!

Wichura komunikacji na Mokotowie

Zapraszamy do udziału w projekcie, który jest realizowany w formie online i w formie stacjonarnej w Mokotowskim Centrum Integracji Mieszkańców.

Spotkania mają na celu wspieranie w budowaniu relacji z dziećmi – tymi młodszymi i starszymi. Zapraszamy rodziców/opiekunów, którzy chcą wzmocnić swoje kompetencje rodzicielskie, niepokoją się o swoje dziecko lub potrzebują po prostu porozmawiać.

Terminy zajęć online:

24.05.2022 r. g.16.30-20.30 (wtorek)

„Nadażyć za dzieckiem – uzależnienia i zagrożenia w pigułce”

28.05.2022 r. g.10.00-14.00 (sobota)

„Dorastanie i seksualność a nastolatki”

31.05.2022 r. g.16.30-20.30 (wtorek)

„W gąszczu życia emocjonalnego - czyli o znaczeniu emocji”

4.06.2022 r. g.16.30-20.30 (sobota)

„Depresja, obniżenie nastroju i zachowania ryzykowne u młodzieży”

Terminy zajęć stacjonarnych w Mokotowskim Centrum Integracji Mieszkańców ul. Woronicza 44a, Warszawa

7.06.2022 r. g.16.30-20.30 „O motywacji dziecka i nastolatka”

Proponujemy także konsultacje indywidualne: stacjonarne, telefoniczne i przez WhatsApp. Na zajęciach obowiązują zapisy i limit miejsc.

Koordynator projektu: Katarzyna Góźdz e-mail: wicherakomunikacji@gmail.com tel: 533 300 401

Zapisy przez formularz www.survio.com Pierwszeństwo w rekrutacji mają osoby z Mokotowa i rodzice dzieci uczęszczających do mokotowskich placówek oświatowych.

Dyktando nad Dolinką

To już czwarta edycja zmagania, o tytuł mistrza ortografii w Dyktandzie nad Dolinką, organizowanym przez SDK i Fundację Języka Polskiego.

Wydarzenie jest objęte honorowym patronatem Burmistrza Dzielnicy Mokotów

Rafała Miastowskiego. Wygrany otrzyma 1000 zł i pióro burmistrza. Pozostałe osoby, zajmujące miejsca na podium otrzymają nagrody rzeczowe.

Dyktando rozpocznie się 21 maja o godz. 12.00 w sali widowiskowej, na zgłoszenia czekamy do 19 maja. Tekst dyktanda będzie opracowany na podstawie zasad pisowni i interpunkcji zawartych w „Wielkim słowniku ortograficznym PWN”, Wydawnictwa Naukowego PWN, Warszawa 2016.

Wszelkie informacje i pliki znajdują się pod adresem www.sdk.waw.pl/konkursy-i-festiwale/dyktando-nad-dolinka.

Mokotowskie Senioralia

Mokotowskie Senioralia to konkurs wokalny dla osób 50+. W przeglądzie mogą brać udział zarówno soliści jak i zespoły wokalne, z dowolnym akompaniamentem lub a capella. Dobór akompaniamentu jest dowolny, a organizator podczas zmagania, udostępni w tym celu pianino elektryczne.

Mokotowskie Senioralia odbędą się 25 maja, zgłoszenia przyjmujemy do 18 maja. Wszelkie informacje i pliki znajdują się pod adresem www.sdk.waw.pl/konkursy-i-festiwale/senioralia

Przesłuchania rozpoczną się 25 maja o godzinie 10.00 w Służewskim Domu Kultury, ul. J.S. Bacha 15, sala widowiskowa.

Dla publiczności wstęp wolny.

Wydarzenie jest objęte honorowym patronatem burmistrza Dzielnicy Mokotów Rafała Miastowskiego.

Burmistrz Dzielnicy Mokotów Rafał Miastowski
oraz Partnerstwo dla Mokotowa Moje Wierzbno
serdecznie zapraszają

SĄSIEDZKA MAJÓWKA NA WIERZBNI

21 maja g. 18-21

II Ogród Jordanowski przy ul. Jana Bytnara „Rudego” 15A

18.00 - 21.00 animacje piknikowe dla dzieci i nie tylko, pokazy na scenie, warsztaty plastyczne, kreatywne spotkania z ceramiką, animacje sportowe, planszówki, kącik malucha, pokazy grup warsztatowych z Ogrodu Jordanowskiego oraz Mokotowskiego Centrum Integracji Mieszkańców przy Wydziale Spraw Społecznych i Zdrowia dla Dzielnicy Mokotów, występ solistów Klubu Seniora Centrum Łowicka

20.00 - 21.00 **SĄSIEDZKA POTANÓWKI**

Oprawę muzyczną wydarzenia zapewni Pani Marzena Messera.

4. Konkurs Ortograficzny Dyktando nad Dolinką

21.05.2022
sobota / g. 11

Służewski Dom Kultury
w Dzielnicy Mokotów m. st. Warszawy
ul. J. S. Bacha 15 / s. widowiskowa

Czekamy na zgłoszenia
02.05.-19.05.2022
szczegóły: www.sdk.waw.pl

Patronat honorowy Burmistrza Dzielnicy Mokotów m. st. Warszawy Rafała Miastowskiego.
Partnerem wydarzenia i autorem treści dyktanda jest Fundacja Języka Polskiego.

Patronat honorowy
Burmistrza Dzielnicy Mokotów m. st. Warszawy Rafała Miastowskiego

Czwarte Mokotowskie Senioralia

Mazowiecki przegląd wokalny dla osób 50+

25 maja 2022 r.

Przesłuchania od g. 10:00
w Służewskim Domu Kultury w Warszawie
przy ul. J. S. Bacha 15
sala widowiskowa
dla publiczności wstęp wolny

Organizatorzy:
Urząd Dzielnicy Mokotów m. st. Warszawy
Służewski Dom Kultury w Dzielnicy Mokotów m. st. Warszawy

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Na Skraju”

ul. Kulczyńskiego 14, 02-777 Warszawa

ogłasza przetargi na:

1. Przeniesienie wodomierza głównego do studzienki wodomierzowej na zewnątrz budynku przy ul. Kulczyńskiego 14.
Termin złożenia ofert **6.06.2022 r. do godz. 12.00.**
  2. Wymianę słupów oświetleniowych wraz z oprawami oświetleniowymi oraz montażem słupów z oprawami oświetleniowymi w nowych lokalizacjach na terenie będącym w zasobie Spółdzielni Mieszkaniowej „Na Skraju”.
Termin złożenia ofert **7.06.2022 r. do godz. 12.00.**
  3. Wykonanie robót brukarskich na terenie osiedli Spółdzielni Mieszkaniowej „Na Skraju”.
Termin złożenia ofert **9.06.2022 r. do godz. 12.00.**
  4. Wykonanie kontroli okresowych w obiektach Spółdzielni Mieszkaniowej „Na Skraju”.
Termin złożenia ofert **10.06.2022 r. do godz. 12.00.**
- Materiały przetargowe do uzyskania nieodpłatnie na stronie internetowej <https://naskraju.pl/index.php/pl/ogloszenia/przetargi-sm> lub mailowo na adres:
prace sanitarne i.plochocki@naskraju.pl tel. 730 003 742
prace elektryczne p.szczepanski@naskraju.pl tel. 730 003 857
prace budowlane r.rasinski@naskraju.pl tel. 730 003 962

Pomysł na biznes

W dniach 14-15 maja w budynku Urzędu Dzielnicy Ursynów odbyło się wydarzenie Startup Shaker, podczas którego kilkusobowe, multidyscyplinarne zespoły pod okiem mentorów pracowały nad swoim pomysłem na biznes.

Wybrano 10 najlepszych projektów, które zostały zakwalifikowane do następnego etapu programu czyli warsztatów doradczo-rozwojowych i konsultacji z trenerami. Startup Shaker był dla uczestników okazją do poznania nowych ludzi, wymiany doświadczeń, a także podniesienia kompetencji biznesowych.

– Chyba każdy młody człowiek wchodzący w życie zawodowe i widzący siebie w roli przedsiębiorcy, chciałby stworzyć startup odnoszący sukces. Wydarzenia takie jak zrealizowany w Urzędzie Dzielnicy Ursynów Startup Shaker dostarczają możliwości weryfikacji swojego pomysłu na biznes, wysłuchania w bezpiecznym środowisku krytycznych głosów mentorów i poprawienia swojego produktu zanim trafi on na rynek. Dzielnica Ursynów chce tworzyć warunki do generowania pomysłów, które przerodzą się w innowacyjne projekty biznesowe – mówi odpowiedzialny za tematykę przedsiębiorczości zastępca burmistrza Bartosz Dominiak.

День української культури

Dzień Kultury Ukraińskiej

в Урсинові
на Ursynowie

zagrają

Troye Zillia
godz. 15.00

Atmosfera
godz. 17.00

Zespół Haydamaky
godz. 19.00

oraz

Jaroslav Politev
Yordana Dranchuk
Oksana Tikmiw

STOISKA UKRAIŃSKICH RĘKODZIELNIKÓW
I TWÓRCÓW LUDOWYCH / KUCHNIA UKRAIŃSKA
KONKURSY I LICYTACJE / ZBIÓRKA PUBLICZNA
DLA UKRAINY / ANIMACJE DLA DZIECI /
PUNKT INFORMACYJNY

PROWADZENIE:
WERONIKA MARCZUK, PIOTR GRZĄDKOWSKI

22 maja
22 травня

start imprezy:
godz. 11.00

PARKING PRZY URZĘDZIE DZIELNICY URSYNÓW
M. ST. WARSZAWY
AL. KEN 61
METRO IMIELIN

FOT. YORDANA DRANCHUK

ORGANIZATOR:

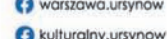
PARTNERZY:

PATRON MEDIALNY:

Warszawa.ursynow

kulturalny.ursynow

URSYNOW.UM.WARSZAWA.PL

Odtworzono rustykalne meble w ogrodzie Pałacu w Wilanowie

Po ponad 150 latach do ogrodów wilanowskich powrócił odtworzony komplet rustykalnych mebli ogrodowych należących do Aleksandry i Augusta Potockich.

Pierwsze działania w kierunku przywrócenia zestawu ogrodowych mebli wypoczynkowych Augusta i Aleksandry Potockich ruszyły w 2017 roku. Dopiero jednak w 2021 roku znaleziono odpowiedniego rzemieślnika - jest nim Andrzej Łukasik, który z nieskrywanym entuzjazmem podjął się realizacji przedsięwzięcia.

Analiza ze starego zdjęcia

Do dzisiejszych czasów nie zachowały się jednak plany rustykalnych mebli. Wykonano więc analizę fotograficzną XIX-wiecznego kadru – pochodzącego z 1864 roku! Dzięki istniejącej do dziś i sfotografowanej kolumnie z orłem możliwe było ustalenie właściwych proporcji i orientacyjnych wymiarów ławki, dwóch foteli z podłokietnikami oraz stołu. Specyfika obiektu jakim są meble rustykalne wykonane z naturalnych materiałów uniemożliwia ich rekonstrukcję. Stworzono więc de facto nowe meble, które w ludzki sposób są podobne do tych zamówionych niegdyś przez Aleksandrę i Augusta Potockich.

Rustykalny zestaw składa się ze stołu (ok. 170x70 cm i 75 cm wysokości blatu), dwóch krzeseł z podłokietnikami

(ok. 90 cm wysokości oparcia, 57x43 cm siedziska na wysokości ok. 47 cm) oraz ławki (ok. 90 cm wysokości oparcia, 218x43 cm siedziska). Meble zostały wykonane z drewna orzecha włoskiego, olchy i jałowca, ponieważ trudno było skompletować elementy konstrukcyjne jednego gatunku. Ich naturalistyczna forma, przypominająca splecione konary drzew. Postać elementów jak nogi krzesel, podłokietniki, oparcia oraz noga stołu wykonane zostały z jałowca (Juniperus sp.) zarówno jego części nadziemnych jak i korzeni. Imponujących rozmiarów podstawa stołu stanowi pojedynczą karpą korzeniową jałowca. Co ważne wszystkie elementy drewniane pochodzą z urobku komunalnej gospodarki drzewostanem na terenie Warszawy i w jej okolicach.

Nowe meble stanowią jak najwierniejsze nawiązanie do fotografii ze zbiorów Muzeum Narodowego. Meble zostały odpowiednio zabezpieczone przed działaniem czynników atmosferycznych i będą eksponowane w sezonie letnim w swojej historycznej lokalizacji w Parku Północnym, przy kolumnie z orłem. Projekt stanowi kolejny ważny krok w przywróceniu historycznego wyposażenia wilanowskich ogrodów.

Ogród Północny

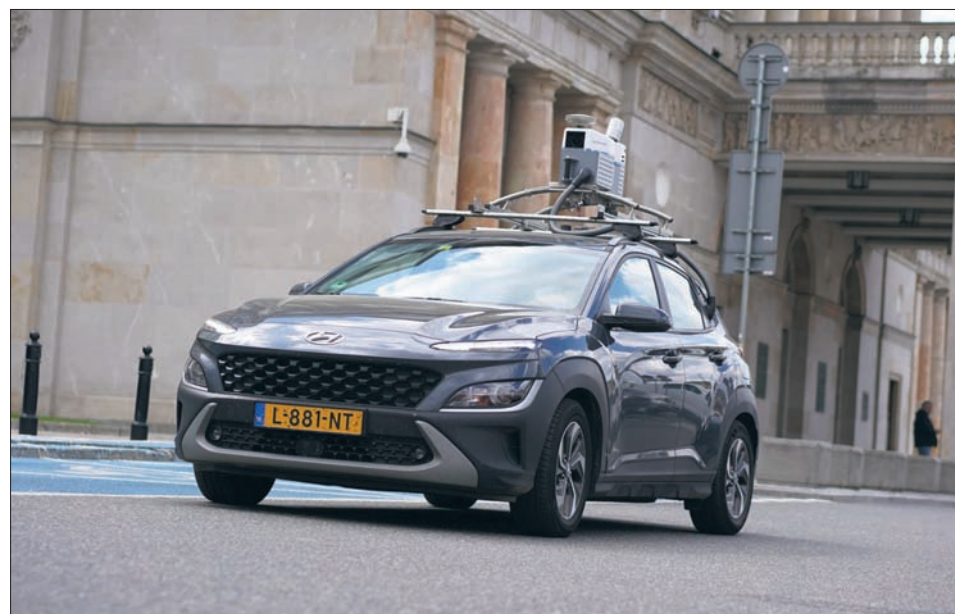
Nowe-stare meble stanęły w Ogrodzie Północnym parku pałacowego.

To geometryczna część wykonana w stylu francuskim. Obecne założenie powstało w miejscu ogrodu fruktyfikującego, w którym król Jan III uprawiał drzewa owocowe, warzywa oraz zioła. W XVIII wieku zastąpiono go ogrodem o charakterze ozdobnym. Do tej właśnie kompozycji nawiązuje współczesne założenie łączące elementy z XVIII i XIX wieku: regularny układ kwater obwiedzionych niskimi żywopłotami z bukszpanu i wypełnionymi ozdobnymi trawnikami, strzyżonymi w stożki cisami, klombami kwiatowymi oraz dekoracyjnymi ornamentami.

Centralnym elementem ogrodu jest fontanna zwieńczona figurą mitycznego młodego trytona z rogami. Od północy ogród ograniczony jest szpalerem z grabu z wnątkami na kamienne ławy, od wschodu zaś metalową pergolą obsadzoną lipami i bluszczem pospolitym, będąca konstrukcją pod przyszłą rekonstrukcję bindaża Elżbiety Sieniawskiej. W zachodniej części ogrodu znajduje się Gaj Akademosa, zaprojektowany w połowie XIX wieku jako miejsce zaciszne, służące do odpoczynku i rozmyślań. Za posągami Jana Kochanowskiego i Franciszka Karpińskiego, polskich poetów sławiących uroki życia na wsi, znajduje się owalny placik otoczony półkolistą kamienną ławą, nawiązującą do „ławek szeptów”.

Pilotaż mobilnego skanowania dróg

Od zeszłego tygodnia samochód ze specjalnym zestawem kamer na dachu, przygotowuje bardzo dokładny obraz 150 km dróg w Warszawie. Rozpoczęto pilotaż na wybranych drogach stolicy. Jeśli program się sprawdzi, niewykluczone, że swoim zasięgiem obejmie wszystkie arterie w mieście. Dzięki temu możliwe ma być błyskawiczne i kompleksowe identyfikowanie awarii w pasie drogowym, a więc i dużo szybsza naprawa.

Od zeszłego tygodnia po Warszawie jeździ samochód, nieco przypominający auta do e-kontroli. Pełni jednak zupełnie inną rolę. Co pięć metrów bardzo dokładnie fotografuje całą szerokość ulicy, tworząc dużo dokładniejszy „street view” niż w internetowej przeglądarce. W sumie stworzy go dla 115 odcinków 93 ulic (łącznie 150 km), specjalnie wybranych pod kątem jak największej różnorodności. W efekcie otrzymamy dokładny model dróg wraz z infrastrukturą. W tym zawierać się będzie 10 km, które przy pomo-

cy specjalnie opracowanego narzędzia poddane zostaną zaawansowanej analizie, automatycznie wykrywającej nieprawidłowości i awarie.

Narzędzie do kontrolowania ulic w czasie rzeczywistym, udostępnione przez firmę OPEGIEKA, przyda się, bo tylko w tym roku na remonty nawierzchni miasto wyda ponad 60 mln zł. Do tej pory informacje o awariach i uszkodzeniach napływały do Pogotowia Drogowego za pośrednictwem Centrum Kontakt z Mieszkańcem (czyli dzięki numerowi 19115) czy poprzez

objazdy dróg prowadzone przez załogi Pogotowia Drogowego ZDM. Teraz, przy wykorzystaniu specjalnego zestawu kamer zamontowanych na samochodzie, proces będzie przebiegał zdecydowanie szybciej.

Zebrałe w trakcie objazdu obserwacje trafią poprzez dedykowaną przeglądarkę na stanowisko dyspozytorskie i tutaj, po przeprowadzeniu analizy i wprowadzeniu do programu Pogotowia Drogowego, będą przekazywane bezpośrednio do realizacji. ZDM ma nadzieję, że wykorzystanie technologii mobilnego skanowania dróg pozwoli na dokładniejszą kontrolę stanu infrastruktury drogowej i przyspieszy proces usuwania awarii.

Testowane są możliwości wykrywania nieprawidłowości w wybranych obszarach. Początkowo ZDM planuje skupić się na wykrywaniu ubytków nawierzchni i niektórych uszkodzeń oznakowania pionowego. Jednak jeżeli technologia mobilnego skanowania dróg zda egzamin jako narzędzie do wykrywania uszkodzeń infrastruktury, ZDM chce poszerzyć wachlarz obiektów poddanych analizie o inne rodzaje oznakowania i urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego (oznakowanie poziome, wygrodenia segmentowe, słupki blokujące itp.). Podobne rozwiązania są obecnie testowane w innych europejskich krajach, m. in. w Niemczech, Ho-

landii, ale też w Stanach Zjednoczonych.

Głównym celem, w jakim podjęto współpracę z firmą OPEGIEKA, jest stworzenie oprogramowania do detekcji uszkodzeń infrastruktury drogowej. Jednak w trakcie pilotażu zbadane zostaną też inne możliwości, jakie daje to zarządcy drogi. ZDM ma nadzieję, że narzędzie pozwoli na prowadzenie pomiarów powierzchni zajęć drogowych, detekcję i ustalanie powierzchni nielegalnie zamontowanych reklam, szybkie określanie granic pasa drogowego, prowadzenie inwentaryzacji urządzeń obcych lokalizowanych w pasie drogowym, wykrywanie lokalizowanych obiektów i ustalanie ich legalności, być może okaże się również pomocne przy planowaniu przyszłych remontów.

Testowanie narzędzia trwać będzie do listopada bieżącego roku. Niewykluczone, że w trakcie prac nasuną się kolejne możliwości wykorzystania technologii mobilnego skanowania.

Nie znaczy to jednak, że z naprawami ulic ZDM czeka na interaktywny model dróg. W tym roku zarezerwowano ponad 62 mln zł na naprawy nawierzchni. Nową zyskają ulice Sławka, Chodecka, Śmigłowa, Ryżowa, Jarzębskiego, Płochocińska, Górczewska, ciągi ulic Komandorów-Iłskiego, Czecha-Trakt Brzeski, a także Senatorska-Moliera-Focha. W tym ok. 5 mln zł zostanie przeznaczona na weekendowe frezowania prawych pasów. Lista nie jest zamknięta, bo remonty nawierzchni będą wykonywane przy okazji innych inwestycji.

zdm.waw.pl

Sterowalna maszyna czyli rower...

Przejażdżki rowerowe poprawiają nasze samopoczucie i usprawniają pracę serca, mięśni oraz stawów. Idealnym rozwiązaniem jazdy dla relaksu i zdrowia dla osób powyżej 70 lat narzekających na kondycję są rowery elektryczne, które pozwalają nieco odpocząć podczas pedałowania, i rowery trójkołowe, poprawiające bezpieczeństwo jazdy.

Amerykański mechanik rowerowy, Lennard Zinn, powtarzał: „Stop się w jedno ze Wszechświatem, a jeśli nie potrafisz, to przynajmniej stań się jednością ze swoim rowerem”.

Historia sterowalnej maszyny

Robert Penn, w niezwykłej książce pt.: Przepis na rower, tak go zdefiniował: „Jest to sterowalna maszyna, składająca się z dwóch kół z oponami pneumatycznymi, zamocowanymi w jednym rzędzie z ramą, wyposażoną w ruchomy przedni widelec. Koła wprawiane są w ruch stopami jadącego, który kręci pedałem, połączonymi korbą z kołem łańcuchowym oraz łańcuchem z zębatkami tylnego koła”.

Rower ma bardzo ciekawą historię. W 1818 r. Karl Freiherr Drais von Sauerbronn, zbudował pierwowzór rowe-

ru, tzw. maszynę biegową (drezyne). Pojazd wprawiano w ruch przez odpychanie się nogami od ziemi. Obecnie, taki rowerek w mini wersji, chętnie jest wykorzystywany do nauki jazdy bardzo małych dzieci. Rower w obecnym kształcie opracowano w Anglii w 1885 roku. Pierwowzór, wyposażony był w koła równej wielkości, kierownicę połączoną bezpośrednio z widelcem, a tylne koło było napędzane przekładnią łańcuchową. Taki pojazd został nazwany Rover, czyli wędrowiec. Już w 1890 roku w Stanach Zjednoczonych, było około stu pięćdziesięciu tysięcy rowerów. W Waszyngtonie, w Urzędzie Patentowym, był nawet specjalny budynek do obsługi wyłącznie osób z patentami do roweru. Pod koniec 1893 r. kolarze torowi przekroczyli prędkość 60 km/godz., a więc przekroczyli szybkość biegnącego kłusem konia i w ten sposób rower zyskał nowy status - pojazdu do przemieszczania się. John Galsworthy, tak opisał złote czasy roweru: „Rower [...] jest odpowiedzialny za większe poruszenie w kwestii manier i moralności niż cokolwiek innego od czasów Karola II Stuarta. [...] Pod jego wpływem, rozwinęły się weekendy, silne nerwy, mocne nogi, soczysty język [...] równość płci, dobre trawienie i zdrowostwo [...]”. Od 1914 r. do czasów dzisiej-

szych, rowery tzw. poziome w obudowach aerodynamicznych, pozwalają na osiągnięcie bardzo dużych prędkości. Rekord świata, ustanowiony 19 września 2008, w sprincie na 200 m. z rozpędzenia wzdłuż 1 mili, wyniósł 132,5 km/h i należał do Sama Whittinghama na rowerze Varna Diablo II. Rower już dawno stał się jedną z dyscyplin sportu wyczynowego.

W 1978 r. w Kalifornii pojawił się pierwszy tzw. rower górski, MTB (Mountain Bike), a w 2018 r. Organizacja Narodów Zjednoczonych ustanowiła 3 czerwca Światowym Dniem Roweru.

Rowerowa Polska

W Polsce, pierwszy rower w dzisiejszym kształcie pojawił się podobno w 1869 roku, a pierwszy samochód 18 lat później. W 1886 r. powstało Warszawskie Towarzystwo Cyklistów (WTC). Głównym celem Towarzystwa była popularyzacja kolarstwa, którą realizowano poprzez organizację zawodów i promowanie turystyki rowerowej. Obok jednej z siedzib WTC w Dynasach w roku 1892 zbudowano nowoczesny tor kolarski. Do WTC należeli, między innymi, Henryk Sienkiewicz, Bolesław Prus, a także Maria Skłodowska-Curie, która wraz z mężem wybrała się na rowerach w podróż poślubną. Pierwszą produkcję rowerów w Polsce rozpoczęto w 1917 roku w zakładzie F. Zawadzkiego i w pierwszym roku złożono tam 17 sztuk.

W 1929 roku powstała Państwowa Wytwórnia Uzbrojenia w Warszawie, która podjęła się produkcji rowerów zwanych „Łuczniakiem”, głównie dla wojska. Oprócz uchwytów na karabin i inne żołnierskie gadżety, model oznaczony numerem 35 posiadał wzmocnioną ramę, zielony lakier i dwie zębatki (z 18 i 22 zębami), dzięki czemu można było zmienić przełożenie. Na blaszanej tabliczce na główce ramy znajdował się rysunek Łuczniaka (inspirowany akwarelą przedwojennego artysty malarza Władysława Skoczylasa) z napisem „Państwowe Wytwórnie Uzbrojenia w Warszawie” oraz inicjałami „F.B.” co oznaczało „Fabrykę Broni”.

Po II Wojnie Światowej, w 1949 roku, powstała w Bydgoszczy największa pol-

ska fabryka rowerów: „Romet”. W szczytowych latach produkcja „Rometu” osiągała 1.000.000 - 1.200.000 sztuk rocznie, a w fabrycznej ofercie były m. in. rowery składane. W roku 1991 zakłady zostały przekształcone w spółkę akcyjną o nazwie Zakłady Rowerowe „Romet” Spółka Akcyjna, następnie w wyniku nieudanego procesu prywatyzacyjnego, zakład został postawiony w stan upadłości i w 1998 roku sąd wystawił go na sprzedaż.

W latach 90-tych XIX wieku pojawiły się też w USA rowery składane, które były początkowo używane głównie przez wojsko, umożliwiały one bowiem szybkie przemieszczanie się oddziałów i łatwy transport lekkiego uzbrojenia. Preferowane były też przez managerów dużych firm dojeżdżających do pracy komunikacją miejską.

Masa krytyczna

Na stronie www.rowery.org.pl znajdujemy taką oto definicję rowerowej Masy Krytycznej. „Masa Krytyczna jest to duża i stale rosnąca grupa jadących razem rowerzystów. Encyklopedyczne znaczenie masy krytycznej to „minimalna masa materiału rozszczepialnego w określonym układzie geometrycznym i przy współdziałaniu z innymi materiałami wywołująca samorzutną reakcję łańcuchową”. O to właśnie chodzi – zebrać w jednym miejscu i w jednej chwili tak wielu rowerzystów, że nastąpi rodzaj reakcji łańcuchowej i następnymi rowerzyści zaczynają się samorzutnie. Pojedynczy rowerzysta jest dla kierownicy niewidoczny, a dla decydenta – nieważny. Co innego kilkuset. Masa Krytyczna jest Masą Cykliczną – odbywa się regularnie cały rok, co miesiąc (zazwyczaj ostatni piątek miesiąca), bez względu na pogodę, porę roku oraz wszelkie przeciwności, zawsze o stałej, popołudniowej lub wieczornej porze”. Pierwsza na świecie Masa Krytyczna odbyła się 27 września 1992 roku w San Francisco w USA.

Jak dbać o rower

Znając parametry i wymiary naszego ciała oraz ewentualne ograniczenia fizyczne czy zdrowotne, przede wszyst-

kim, należy poradzić się bezpośrednio producentów rowerów (poniżej link). Rower dla seniora powinien być LEKKI, bo ciężar ma znaczenie gdy będziemy musieli wprowadzić rower po schodach, pod górkę lub znieść go do piwnicy. Najlepsze ramy są z włókna węglowego (karbonowe), jednak ich wadą jest wysoka cena. Powinien mieć też duże koła np. 28-calowe, które zapewnią dużą przyczepność z jazdy i ułatwią pedałowanie.

Dobrym wyborem jest tzw. rower miejski, czyli inaczej trekkingowy. Taki lekki rower, najlepiej służy do jazdy po ścieżkach rowerowych, chodnikach i ulicach. Warto zapoznać się z zaleceniami producenta, które wskażą nam, jaki rozmiar ramy będzie odpowiedni dla naszego wzrostu. Wybierzmy szerokie i wygodnie wyprofilowane siodełko – np. żelowe lub sprężynowe, które dobrze pochłania drgania. Ważne jest poprawne ustawienie wysokości siodełka względem kierownicy, aby jechać w pozycji względnie wyprostowanej, wtedy nasz kręgosłup nie będzie obciążony. Jeżeli chcemy poszaleć po bezdrożach i górach to powinien to być rower absorbujący wstrząsy z bardzo dobrymi hamulcami.

Na stronie <https://roweroweporady.pl/polskie-rowery-najwieksza-lista-producentow/> można zapoznać się z różnymi rodzajami rowerów od różnych producentów.

A na początek naszej przygody z rowerem dobrym rozwiązaniem jest skorzystanie ze wspaniałej inicjatywy Urzędu Miejskiego, czyli systemu samoobsługowych wypożyczalni rowerów miejskich. Veturilo, Warszawski Rower Publiczny, działający w ramach Warszawskiego Transportu Publicznego, organizowany jest przez Zarząd Dróg Miejskich w Warszawie od sierpnia 2012 r., i działa przez 9 miesięcy w roku, od 1 marca do 30 listopada. W Warszawie, obecnie, jest ponad 300 stacji i 4500 rowerów miejskich. Warszawski Rower Publiczny jest systematycznie rozbudowywany i ulepsznany.

**Krystyna Rudnowska
Autorka jest członkiem
grupy rowerowej PTTK**

Badaj się i dbaj o siebie

Coraz częściej słyszymy o chorobach cywilizacyjnych - to globalnie i powszechnie występujące schorzenia tj. otyłość, cukrzyca, choroby serca i nowotwory, których przyczyną jest m.in. postęp współczesnej cywilizacji. Wszystkie one należą do grupy chorób niezakaźnych, które stanowią przyczynę ok. 72% wszystkich zgonów na świecie.

W 2016 roku zanotowano 54,7 mln zgonów, wśród których 17,6 mln spowodowanych było chorobami układu sercowo-naczyniowego (ponad 9 mln chorobą niedokrwienną serca), 8,9 mln – nowotworami, 3,5 mln – przewlekłymi chorobami układu oddechowego (2,9 mln przewlekłą obturacyjną chorobą płuc), a 1,4 mln – cukrzycą. W Polsce główną przyczyną zgonów nadal są choroby układu krążenia i w 2020 roku odpowiadały za blisko 40% zgonów ogółem. Badania podają, że Polska jest wśród dziesięciu krajów, w których odsetek występowania w populacji nieprawidłowej tolerancji glukozy, czyli stanu poprzedzającego rozwinięcie się cukrzycy typu 2, jest najwyższy. Ważnym czynnikiem ryzyka chorób układu krążenia oraz cukrzycy typu II jest otyłość, zwłaszcza otyłość brzuszna, która dotyczy 40–60% Polaków. Co więcej otyłość staje się obecnie ważniejszym czynnikiem ryzyka zgonu z powodu zawału i udaru mózgu, niż palenie papierosów.

Odpowiednio zbilansowana dieta, aktywność fizyczna, zrów-

noważony tryb życia oraz kontrola swojego stanu zdrowia i odżywiania to najlepsza recepta na długie życie w dobrym zdrowiu. Choć istnieją wiele metod oceny stanu zdrowia i wiele badań lekarskich, najczęściej zapominamy o tych podstawowych, które przeprowadzone odpowiednio wcześniej, dają nam możliwość skutecznego przeciwdziałania wielu chorobom i zaburzeniom.

Mowa tu o podstawowych badaniach laboratoryjnych, dzięki którym wzrastają szanse na wczesne wykrycie "zakłóceń" w funkcjonowaniu naszego organizmu. Nie ma jednego standardu, kiedy należy „badać krew”, ale zalecenia mówią, iż w zależności od wieku dobrze jest je przeprowadzać regularnie, w odpowiednich odstępach czasu. I tak na przykład, osobom po 45 roku życia zaleca się wykonanie podstawowych badań krwi przynajmniej raz na 3 lata, natomiast u osób z tzw. grupy ryzyka raz na roku, niezależnie od wieku. Czynniki ryzyka to głównie: nadwaga, nieprawidłowa glikemia na czczo lub nieprawidłowa tolerancja glukozy, cukrzyca (także w rodzinie - rodzice, rodzeństwo), dyslipidemia, nadciśnienie tętnicze (?140/90 mm Hg), czy choroby układu sercowo-naczyniowego.

Zaczynając od początku, jednym z podstawowych badań jest morfologia krwi, dostarcza wielu cennych informacji na temat parametrów układu czerwonych i białokrwinkowego i płytkotwórczego. Z wyników badania jesteśmy w stanie uzyskać

ogólną informację na temat odżywiania naszego organizmu np. żelazem, witaminą D, B12, czy kwasem foliowym. Możemy przewidzieć ryzyko wystąpienia chorób układu krwiotwórczego, wystąpienia anemii lub innych zaburzeń.

Kolejnym najczęściej rekomendowanym do zbadania parametrem jest „pakiet cholesterolowy”, bardziej fachowo - lipidogram. To bardzo istotne badanie, które określa stężenie cholesterolu, jego frakcji oraz kwasów tłuszczowych, nazywanych trójglicerydami, we krwi. Powinno być wykonywane regularnie, zwłaszcza przy otyłości, cukrzycy, niewydolności nerek, niebilansowanej diecie oraz małej aktywności fizycznej. Zaburzenia w proporcjach poszczególnych frakcji to główny czynnik ryzyka chorób serca, zawałów, udarów, miażdżycy. Jak już wspomniano, choroby serca są główną z śmiertelnych chorób cywilizacyjnych naszych czasów. Na szczęście odpowiednio wcześniej wprowadzona celowana prewencja pozwala obniżyć to ryzyko do minimum.

Kolejny ważny parametr to poziom glukozy na czczo. Podwyższony poziom „cukru” we krwi na czczo >100 mg/dl może dawać nam informację o zwiększonym ryzyku wystąpienia cukrzycy typu 2. Cukrzyca jest chorobą metaboliczną, w której problemem klinicznym jest występowanie podniesionego poziomu glukozy we krwi, na skutek defektu produkcji lub działania hormonu insuliny. Prowadzi to z kolei do tzw. przewlekłych powikłań cukrzy-

cy. Powikłaniem może być np. choroba sercowo-naczyniowa (zawał serca, udar mózgu), retinopatia cukrzycowa, czy nefropatia cukrzycowa. Do rozwoju powikłań dochodzi latami, jednak zaniedbanie leczenia i regularnego kontrolowania poziomu cukru prowadzi do znacznego pogorszenia się stanu zdrowia.

Na koniec kilka nieinwazyjnych badań wykraczających poza podstawowe badania laboratoryjne krwi. Mowa m.in. o pomiarze ciśnienia krwi, kontroli masy ciała, obwodu talii czy badaniu składu ciała. Nadciśnienie tętnicze należy do najbardziej rozpowszechnionych chorób na świecie. Jest ono jednym z najważniejszych czynników ryzyka wystąpienia choroby niedokrwiennej serca, udaru i zgonu z przyczyn sercowych. Światowe dane wskazują, że 30% ludzi chorujących na nadciśnienie tętnicze nie wie o swojej chorobie. Obecnie przyjmuje się, że granicą prawidłowych wartości ciśnienia krwi jest 139 mmHg dla ciśnienia skurczowego i 89 mmHg dla ciśnienia rozkurczowego. Wartości ciśnienia tętniczego od 140/90 mmHg wskazują już na nadciśnienie tętnicze.

Bardziej i bardziej dostępne, pozwala nam ustalić m.in. zawartość tkanki tłuszczowej. Obecność tłuszczu w organizmie jest niezbędna do jego prawidłowego funkcjonowania. Spełnia on między innymi funkcje termoregulacyjne, chroni narządy wewnętrzne przed urazami mechanicznymi, jest także rozpuszczalnikiem dla witamin z grupy A, D, E, K. Jednak nadmiar tkanki tłuszczowej,

ZAPRASZAMY NA BEZPŁATNE BADANIE OSOBY W WIEKU 40+ LAT

Co oferujemy?

- badanie krwi: morfologia, lipidogram, glukoza, kwas moczowy, CRP
- analiza składu ciała metodą BIA
- kontakt z dietetykiem

Kto może wziąć udział w badaniu?

- osoby zdrowe, w wieku 40-60 lat
- osoby z prawidłową masą ciała oznaczaną na podstawie BMI

Informacja i zapisy:

mgr Kacper Szewczyk

tel.: 726 457 466; e-mail: kacper_szewczyk@sggw.edu.pl

KATEDRA ŻYWIENIA CZŁOWIEKA

INSTYTUT NAUK O ŻYWIENIU CZŁOWIEKA SGGW

spowodowany zaburzeniami metabolizmu, czy np. siedzącym trybem życia i nadmierną w stosunku do potrzeb energetycznych podażą produktów żywnościowych, prowadzi do ogólnoustrojowego stanu zapalnego o niskim nasileniu, a ten w konsekwencji do niekorzystnych zmian w organizmie.

Warto zadbać o siebie i wykonać badania których wyniki mogą uspokoić nas w kwestii naszego zdrowia lub też uświadomić o potrzebie modyfikacji stylu życia.

W związku z realizowanym projektem badawczym w ramach pracy doktorskiej, zapraszamy do zapoznania się z informacjami podanymi na rycinie i kontaktu wszystkie chętne osoby, spełniające poniższe kryteria. Ze swej strony oferujemy przeprowadzenie podstawowych badań laboratoryjnych (morfologia, lipidogram, białko CRP, kwas moczowy, stężenie glukozy na czczo), spotkanie z dietetykiem i analizę składu ciała. Zapraszamy.

MITCH&MITCH

con il loro Gruppo Etereofonico play *Amore assoluto per Ennio*

21 maja 2022

sobota godz. 18:00

bilety: 40/50 zł

dostępne w recepcji „Alternatyw” i online: alternatywy.art

Warsaw String Ensemble

22 maja 2022 _____niedziela godz. 18:00

koncert ursynowskich artystów: Marta Gębska - skrzypce, Grzegorz Skroblński - fortepian, prowadzenie koncertu - Malina Sarnowska. W programie: Nowakowski Chopin - z prezentacją płyty zespołu

wstęp wolny bezpłatne wejściówki do odbioru w recepcji lub online: alternatywy.art

Odwiedź Wilanów!

Jan III był nie tylko wielkim znawcą sztuki wojennej, ale też sztuk pięknych i wszelkich nauk. Dał się poznać, jako mecenas artystów, należał do pierwszego towarzystwa geograficznego na świecie. Był to król wykształcony, obyty w świecie i władający obcymi językami. Był też autorem listów, w których opisywał świat i swą miłość do królowej Marysieńki.

Jego barokowa rezydencja oraz pełen uroku park z ogrodami to miejsce, które warto zwiedzić.

Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie oferuje liczne atrakcje dla osób w każdym wieku od najmłodszych do najstarszych.

W szerokiej ofercie można znaleźć zajęcia edukacyjne dla grup i dla uczestników indywidualnych. Dotyczy to zarówno wiedzy o pałacu jak też parku, zwyczajów i kultury sarmackiej oraz propozycje mogące zaspokoić różnorodne zainteresowania odwiedzających.

Mirosław Miroński

W prawo czyli w lewo

O tempora, o mores!

Kultura to zjawisko, które w znacznym stopniu kojarzymy z ciągłością. Jej rozwój to nic innego, jak dokładanie nowych wartości i pomysłów przez kolejne pokolenia. Dla łatwiejszego zrozumienia, czym jest, można wyobrazić ją sobie jako nieskończoną drogę. Jej główna linia jest niczym autostrada, od której co jakiś czas odchodzą od mniejsze drogi boczne. To obrazowe porównanie wskazuje na istnienie jednego nadrzędnego nurtu, od którego odbijają liczne odnogi. Widują się one na coraz mniejsze pasemka. Tworzą gęstą sieć połączeń między sobą, co w odniesieniu do współczesności można rozumieć jako wymianę kulturalną w wielu obszarach. W uprzemysłowionym świecie ta swoista sieć jest niczym neurony przenoszące określone sygnały i informacje. Ich rolę w kulturze spełniają łąca pozwalające na szybki kontakt i wymianę myśli. Spośród wszystkich na pierwsze miejsce wysuwa się oczywiście Internet z portalami społecznościowymi, informacyjnymi dedykowanymi m. in. kulturze.

Świat zmienił się dzięki cyfryzacji nie do poznania. Komuś urodzonemu kilka pokoleń wstecz trudno byłoby zrozumieć jak działa ten sam świat dziś. Równie trudno byłoby zrozumieć takiej osobie zjawiska zachodzące w dzisiejszej kulturze. Dotyczy to szczególnie obszaru kultury masowej. Tu zaszły spektakularne zmiany. W ciągu zaledwie ostatnich kilku dekad dokonał się ogromny skok techniczny, umożliwiający dostęp do kultury w skali globalnej. Zamiast znanego z czasów pozytywizmu dotarcia z książką pod strzechy dziś do niemal każdego domu wdiera się telewizja, radio, Internet, telefonia i oczywiście słowo pisane w postaci prasy i wspomnianej książki. Czy to oznacza realizację pozytywistycznych postulatów? Zapewne tak. Oczywiście, zależy to od wielu czynników, ale dostęp do źródła wiedzy, jakim kiedyś była książka, stał się faktem, choć dominują inne nośniki. Ciesząca się dużą popularnością Wikipedia zastąpiła tomy encyklopedii, a tekst zastąpiły multimedia.

„Zmiany w postrzeganiu otaczającego nas świata są dobrze widoczne zwłaszcza w młodym pokoleniu, które jest coraz bardziej uzależnione od komputera czy smartfona”

magania odbiorców w stosunku do jakości dźwięku i obrazu. Chodzi też o dużą łatwość zapisywania danych i przekazywanie ich np. poprzez Internet, TV, kino, radio etc.

Zmieniła się też nasza percepcja, zmieniły się przyzwyczajenia i nawyki. Dotyczy to większości społeczeństw i każdego obywatela z osobna. Co to oznacza? To znaczy, że żyjąc w ciągłym pośpiechu, nie chcemy poświęcać już tyle czasu, co nasi rodzice, czy dziadkowie – na czynności wymagające czasu i skupienia, na czytanie książek, nawet na oglądanie długiego filmu albo spektaklu teatralnego. Zamiast tego, oglądamy seriale składające się z krótkich odcinków i sezonów, co ułatwia ich przyswojenie. Klikamy pilotem po kanałach telewizyjnych, bo nie możemy lub nie chcemy koncentrować się na jednym, wybranym. To pozornie czynność bez wielkiego znaczenia, ale świadczy o naszej potrzebie silniejszych, krótkotrwałych doznań zamiast na temacie wymagającym wysiłku intelektualnego.

Zmiany w postrzeganiu otaczającego nas świata są dobrze widoczne zwłaszcza w młodym pokoleniu, które jest coraz bardziej uzależnione od komputera czy smartfona. Urządzenia te zastępują im w dużej mierze żmudne wertowanie książek. Kto z młodych czyta dziś tasemcowe powieści dziewiętnastowieczne? Abstrahując od ich walorów artystycznych, czy dziś nie sprawiłoby kłopotu przeczytanie siedmiotomowego cyklu powieści Marcela Prousta „W poszukiwaniu straconego czasu”? Kto z młodych czyta „Komedie ludzka” Honoriusza Balzaka - cykl powieści składający się z ponad 130 utworów, w których pojawia się ponad 2000 postaci? Zapewne niewielu. Dziś młodzież idzie na skrót. Zamiast czytać, ogląda filmy oparte na prozie, a przed egzaminami sięga po opracowania albo streszczenia.

Zyjemy w kulturze ikony, czyli małego obrazka, a nie słowa pisanego. Czy warto rozdzierać szaty z tego powodu? Czy umiemy odpowiedzieć sobie na pytanie - czy to dobrze, czy źle? Niestety, nie ma jednoznacznej odpowiedzi na tego rodzaju pytanie.

To znak czasu, w którym w głównym nurcie natrafiamy na rozmaite wynalazki odmieniające nasze życie i nas samych. O tempora, o mores! (łac. „O czasy, o obyczaje!”) – słowa wypowiedziane przez Cyncerona podczas jego wystąpienia przeciw Katylinie dowodzą, że zmiany obyczajów nie są niczym nowym w naszej cywilizacji. Dotyczy to także kultury, dzięki której możemy być tego świadomi. „Wszystko płynie” - mawiał inny starożytny myśliciel Heraklit. „Niepodobna wstąpić dwukrotnie do tej samej rzeki” (bo już napłynęły do niej inne wody). Kultura w swym głównym nurcie również jest zmienna. Zamiast oceniać, lepiej przyjąć to do wiadomości.

Gadka Tadka

Czy rząd musi udawać Greka?

Tadeusz Porębski

Ostatnio pisałem, że z danych Ministerstwa Finansów – czyli oficjalnego rządowego źródła – wynika, iż na koniec 2021 r. państwowy dług publiczny (PDP), liczony według krajowej metodologii, wyniósł niemal 1,15 bln złotych, najwięcej w historii. To aż o 19 proc. więcej niż przed pięcioma laty. Jednak ukryty dług publiczny jest skrzętnie przemilczany od lat i tylko niewielcy rządowi ekonomiści, zajmujący się wyliczeniami, mają wiedzę o jego astronomicznej wysokości. W 2017 r. Parlament Europejski nakazał państwu Wspólnoty ujawnianie wysokości długu publicznego, powiększonego o wartość przyszłych rent i emerytur, które państwo musi wypłacić emerytom i rencistom, pomniejszoną o już zgromadzone składki. W następstwie tego żądania GUS w kwietniu 2018 r. musiał pokazać pełny obraz finansów publicznych. Komunikat GUS brzmiał: „Urząd prezentuje po raz pierwszy szacunki wartości uprawnień emerytalno – rentowych gospodarstw domowych, nabytych w ramach ubezpieczeń społecznych... Zobowiązania państwa polskiego z tytułu obciążonych emerytur opiewają na kwotę 4,96 biliona złotych”. To nie w kł dmuchał, jak mawiał mój dziadek nieboszczyk, ponieważ w 2018 r. owe prawie 5 bilionów złotych stanowiło aż 275 proc. PKB.

Oczywiście, nie jest tak, że państwo będzie musiało nagle wypłacić pięć bilionów, by wypłacić je obywatelom. Są to tzw. zobowiązania odroczone w czasie. ZUS będzie je wypłacał w miesięcznych emeryturach i rentach. Jednak ze względu na proces starzenia się społeczeństwa coraz więcej osób będzie przechodziło na emeryturę, a w obecnym pokoleniu rodzi się o połowę mniej dzieci niż w poprzednim, więc strumień pieniędzy pochodzących z obowiązkowych „składek” będzie stopniowo wysychał. I tu znajduje się jądro problemu – przyszłość nasza i następnego pokolenia. Jednak kto w Polsce myśli dzisiaj o przyszłości? Skoro dają (500+, trzynastki i czternastki oraz inne dodatkowe świadczenia socjalne), trzeba brać i być wdzięcznym za darowiznę, czyli głosować na dobroczyńcę. A że Polska może stać się drugą Grecją z początku nowego millennium? Co to kogo obchodzi, po nas choćby potop. Niestety Grecji zbiegło się wraz z dojściem do władzy partii PASOK i premiera Andreasa Papandreu. Ruszyła wówczas budowa państwa opiekuńczego – trzynaste i czternaste pensje, podwyżki płacy minimalnej oraz zasiłków dla bezrobotnych, wzrost wynagrodzeń w sferze budżetowej, etc. Zatrudnienie w sektorze publicznym wzrosło z 283 do 487 tys., przy 3,9 mln osób zatrudnionych. Czy to państwu Czytelnikom z czymś się kojarzy, szczególnie wyznaczom Prezesa i wielbieliem PiS?

To, że państwo opiekuńcze wyszło Grekom bokiem, wszyscy wiemy. Prestiżowy amerykański magazyn „Forbes” pisał: „Grecy słono zapłacili za kryzys, który pod względem zamożności zepchnął ich do poziomu sprzed 50 lat. Na greckiej ścieżce nie warto zrobić nawet pierwszego kroku, bo trudno się zatrzymać, a efekt końcowy jest znany”. Państwo posiadające zbyt rozbudowaną administrację i politykę opartą na patronacie oraz wątpliwej jakości systemie księgowości, musi w końcu paść ofiarą głębokiego kryzysu.

Jak wysoki jest w rzeczywistości państwowy dług publiczny? Tego nie wie nikt, bowiem rząd przejął kontrolę polityczną nad wydatkami, które nie są nadzorowane przez parlament. Konkretnie kontrolę zawłaszczyl premier Mateusz Morawiecki i jego ministrowie, którzy w sposób arbitralny decydują o wydawaniu setek miliardów złotych i zadłużaniu państwa. Stąd rozbieżności pomiędzy PDP a EDP, czyli długiem sektora instytucji rządowych i samorządowych, stanowiącym jeden z elementów unijnego kryterium fiskalnego z Mastricht. Dług wyliczany tą metodologią wyniósł na koniec 2021 r. rekordowe 1,41 bln zł, czyli o 40 proc. więcej

niż pięć lat temu. Różnica między zadłużeniem obliczanym według krajowych i unijnych standardów wynosi obecnie 258,1 mld zł i w tym roku z pewnością się powiększy, ponieważ pączkują kolejne fundusze przy BGK, takie jak Fundusz Pomocy dla Uchodźców, Fundusz Wsparcia Sił Zbrojnych i rządowy fundusz Polski Ład. Ich wydatki nie podlegają kontroli parlamentu.

Stworzono równoległy budżet podważający sens istnienia budżetu ustawowego, więc de facto rząd uzyskuje absolutorium budżetowe na podstawie fikcyjnych danych. Należy jednak mocno podkreślić, że podwójny budżet nie jest patentem opracowanym przez PiS na tzw. okoliczność. Ta bardzo niebezpieczna praktyka oszukiwania obywateli poprzez ukrywanie przez rząd faktycznych danych o finansach państwa ma swój początek w 2008 r., w momencie wybuchu globalnego kryzysu finansowego. Jest to dzieło rządu sformowanego przez PO i PSL, a konkretnie ówczesnego ministra finansów Jana Vincenta Rostowskiego, z sukcesami kulturowane przez jego następców w resorcie. W dużym uproszczeniu polega ono na powołaniu pozabudżetowego funduszu, którego na mocy prawa nie zalicza się do sektora finansów publicznych. Fundusz zadłuża się, by rząd mógł finansować postawione przed nim zadania (500+, trzynaste i czternaste emerytury, itp.). Gdyby wpisać do oficjalnego budżetu wydatki związane z funkcjonowaniem Tarczy Finansowej Polskiego Funduszu Rozwoju (program pomocowy dla przedsiębiorców uruchomiony w ramach Tarczy Antykryzysowej), która wygenerowała ponad 80 mld zł zadłużenia, jak również Funduszu Przeciwdziałania Covid-19, na rzecz którego Bank Gospodarstwa Krajowego wyemitował blisko 140 mld zł długu, państwowy dług publiczny byłby wyższy niż 55 proc. PKB.

A w polskim prawie obowiązują regulacje, które mają umożliwić politykom nieodpowiedzialne zadłużanie państwa. Konstytucyjny zapis mówi jasno: dług nie może przekraczać 60 proc. PKB i tzw. progów ostrożnościowych zawartych w ustawie o finansach publicznych. Gdyby rząd ośmielił się je naruszyć, musiałby zastosować niezwykle bolesny program cięć wydatków i podwyżek podatków, ponieważ jest do tego zobligowany ustawowo. Ustawa stwierdza wprost, że waloryzacja emerytur w takiej sytuacji byłaby ograniczona tylko do inflacji, a budżetówka musiałaby zapłacić o podwyżkach. Takiego rozwiązania panicznie boi się każda rządząca opcja, ponieważ rodzi ono wśród obywateli frustrację, spadek zaufania do rządu, społeczne protesty na wielką skalę i w efekcie druzgocącą porażkę w wyborach.

Zatem zagadka została rozwiązana: zadłużanie Polski służy celom politycznym, m. in. utrzymaniu władzy. Pod płaszczykiem troski o najuboższych zadłuża się państwo, by utrzymać poparcie dające szansę na przedłużeniu sprawowanej władzy. To populizm w czystej postaci, niestety kupowany przez elektorat. Jednak mało kto wie, jakim kosztem odbywa się utrzymywanie władzy w państwie przez PiS. Otóż, szacunkowa wielkość długu publicznego (po uwzględnieniu wahań kursu złotego) wzrosło z 1,4 bln zł od końca grudnia 2021 roku do 1,55 bln zł na koniec roku 2022, czyli o 376,8 mld zł na dobę i 15,7 mln zł na godzinę. A granica biliona złotych pełni dla międzynarodowych finansów rolę dzwonka alarmowego. Po jej przekroczeniu wzrasta bowiem prawdopodobieństwo ucieczki kapitału za granicę, powiększenia się rozmiarów szarej strefy w gospodarce i znacznego obniżenia ratingów.

Czym w ogóle jest dług publiczny? To łączna suma wszystkich zobowiązań niespłaconych przez rząd i inne podmioty z sektora finansów publicznych wierzycielom krajowym oraz zagranicznym. Najprostszą receptą na jego zmniejszenie jest spowolnienie przyrostu długu, ale w Polsce on nadal rośnie. Zatem zredukowanie deficytu finansów publicznych wydaje się być ruchem niezbędnym – rząd nie może już wydawać więcej pieniędzy niż ma do dyspozycji w budżecie i nie wolno mu zaciągać kredytów, ponieważ powiększają one dług publiczny. Polska gospodarkę zaczyna niszczyć to, że pieniądze, które mogłyby być wydane na polepszenie infrastruktury czy zwiększenie innowacyjności polskich przedsiębiorstw, przeznaczane są na spłatę odsetek od zaciągniętych zobowiązań, obsługę długu oraz zbyt mocno rozbudowanych programów socjalnych.

Co prawda, według danych MFW na 182 państwa tylko Hong Kong może pochwalić się zerowym zadłużeniem, ale Polska nadal jest krajem na tzw. dorobku, przez co wzrost gospodarczy w naszym kraju jest dużo mocniej hamowany przez szybki przyrost długu publicznego, niż ma to miejsce w zamożnych państwach Zachodu, dysponujących o wiele większym niż my potencjałem gospodarczym. Dlatego dalsze zadłużanie Polski przez obecny rząd musi zakończyć się głębokim kryzysem finansowym, na miarę kryzysu dławiącego Grecję w połowie pierwszej dekady naszego stulecia.

Wnioski z ostatnich wyścigów na Służewcu

Nie sam rodowód decyduje...

Kolejny mityng wyścigowy na Służewcu należy ocenić jako bardzo udany. Dopisały pogoda, frekwencja, na wysokości zadania stanęły także konie i jeźdźcy. Rozegrano dwa klasyki dla trzyletnich folblutów – nagrody Wiosenną dla klaczy oraz Rulera dla ogierów i klaczy.

Od kilku lat frekwencja była najsłabszym elementem wyścigowych mityngów na Służewickim torze. W tym roku ten niekorzystny stan rzeczy odwrócił się o 180 stopni. Przynajmniej na razie. Tytuł widzów, co na pierwszych trzech dwudniówkach w nowym sezonie, dawno na Służewcu nie widziano. Wiele stałych bywalców spekuluje, jaka byłaby frekwencja, gdy podobnie jak na wrocławskich Partynicach wstęp na tor był wolny, bądź za symboliczną opłatą, na przykład pięćzłotową. Należy mocno zaznaczyć, że nadszpedzanie wysoka frekwencja, to w dużej mierze zasługa przemyślanej i rozsądnie prowadzonej promocji wyścigów na Służewcu, przede wszystkim w mediach społecznościowych. Przyciąga ona bowiem na tor wielu młodych pasjonatów koni wyścigowych i całe rodziny. Jeśli chodzi o „Passę”, to nasza współpraca z działem promocji Toru Służewickiego i panią Hanną Zalewską układa się wyjątkowo harmonijnie.

Jesienią ubiegłego roku Matt Machine ze stajni Macieja Jodłowskiego wygrał nagrodę Mokotowską i stał się zimowym faworytem na tegoroczne Derby, które zostaną rozegrane w niedzielę 3 lipca. Matt Machine musiał wówczas stoczyć zaciętą walkę ze stajennym kolegą ogierem Jolly Jumper. W minioną sobotę w klasycznej nagrodzie Rulera (1600 m) rolę odwróciły się. Pierwszy zaatakował Matt Machine, ale fantastyczny finisz Jolly Jumpera będzie długo pamiętany na Służewcu. Dopadł rywala tuż przed celownikiem i wygrał o koński łeb. Dosiadany przez dżokeja Kamila Grzybowskiego utalentowany ogier jest własnością panów Adama Gawryszewskiego, Zygmunta Sobolewskiego i Stanisława Wiśniewskiego. W nagrodzie Rulera

mocno zawiódł Kaneshya, faworyt służewickich ekspertów. Zdaniem wielu graczy, dosiadający ogiera Stefano Mura popełnił kilka błędów w dystansie, co mogło mieć wpływ na kiepski wynik podopiecznego trenera Krzysztofa Ziemiańskiego. To kwestia dyskusyjna i jazdę dżokeja ocenił trener, ale tak słaby występ wysoko ocenianego w stajni trzylatka rodzi wątpliwości, czy Kaneshya posiada na tyle klasy, by skutecznie walczyć o lipcową Błękitną Wstęgę. Wątpliwości mogą zostać rozwiane w nagrodzie Iwna na dystansie 2200 m, która zostanie rozegrana 11 czerwca.

Emocjonujący przebieg miała gonitwa o nagrodę Wiosenną (1600 m). Wiaczesław Szymczuk, dżokej i trener w jednym, postanowił wziąć sprawy we własne ręce i osobiście dosiąść będącej w jego treningu klaczy Jenny of Success. Wybrał bardzo prostą taktykę – zaraz po starcie wysforował się na prowadzenie i... minął celownik jako pierwszy. W końcówce Jenny of Success usiłowała zaatakować faworyzowaną Moonu pod Aleksandrem Reznikowem, ale nie dała rady. Trzecie miejsce niespodziewanie wywalczyła mało liczona w końskim totalizatorze Be My Girl, jednak na końcowej prostej wyraźnie przeszkodziła klaczy Iva Grey i po proteście Komisja Techniczna przesunęła ją na miejsce czwarte. Co warte zaznaczenia – czasy osiągane w sobotę przez czołówkę rocznika derbowego można określić jako mocno średnie, choć tor był nośny. Jolly Jumper i Matt Machine potwierdziły, że są milerami z najwyższej służewickiej półki, ale im dystanse dłuższe, tym szanse tych ogierów wydają się maleć. Tak przynajmniej wynika z ich rodowodów. Większe szanse na dłuższych dystansach powinien mieć Jolly Jumper. Co do Jenny of Success, pochodzenie wskazuje, iż jest to klasyczna milerka, podobnie jak jej ojciec i ojciec matki, klasowy ogier Johannesburg.

W nagrodzie Golejówka (2000 m) znakomity Timemaster nie dał rywalom najmniejszych szans, wygrywając bieg bez wielkiego wysiłku. Opiewany przez kilku ekspertów Guitar Man wypadł

W nagrodzie Rulera Jolly Jumper (4) lepszy o łeb od Matt Machine

słabo. Zachwyt służewickich ekspertów budzi rodowód ogiera, ponieważ jest on synem epokowego irlandzkiego Galileo (padł w ub.r.), w ostatniej dekadzie najbardziej pożądanego reproduktora na świecie. Jego przychówek jest wyjątkowo cenny, dlatego chętni płacili za potomstwo Galileo miliony. Guitar Man to nieudany syn wybitnego reproduktora, o czym pisaliśmy kilkakrotnie. Wygrał co prawda ubiegłoroczne Derby, jednak w opinii wyścigowego środowiska rocznik derbowy 2021 był wyjątkowo słaby. W kwietniu br. w Berlinie Guitar Man poniósł drugą porażkę w wyścigu na 2800 m mijając celownik aż 17 długości za zwycięzcą. W sobotniej nagrodzie Golejówka był jednym z faworytów publiczności i ponownie zawiódł na całej linii, zajmując dopiero szóste miejsce około 8 długości za Timemasterem. To powinno definitywnie zakończyć debatę o możliwościach Guitar Mana. W gwarze wyścigowej mówi się o nieudanych synach wielkich reproduktorów, że „mają tylko jedną nogę słynnego ojca”. Wydaje się, że Guitar Man ma za-

ledwie pół nogi Galileo. Ponadto jest koniem chorowitym, miał aż dziewięćmiesięczną przerwę w startach z powodu powtarzającego się ostrego ropnego zapalenia śródtkankowego (flegmona). To bardzo poważna choroba, ponieważ może zakłócić mikrobiom konia i zdzięsiakować florę bakteryjną, a wówczas tylko krok do kolki, która zagraża życiu zwierzęcia.

Na marginesie klasyków i gonitw poza grupami należy odnotować dwa spektakularne zwycięstwa koni z niskich grup. W sobotę wyhodowany we Francji czteroletni ogier o dzwicznej nazwie So Good Malpic rozniósł na dystansie 1600 m stawkę złożoną z sześciorga konkurentów. Co prawda pokonani rywale to najniższa półka służewickich folblutów, ale styl wygranej pozwala na postawienie tezy, że „Małpka” na pewno nie powiedział jeszcze ostatniego słowa. Konia trenuje Sergiusz Zawgorodny. Jeszcze korzystniejsze wrażenie pozostawił po sobie francuski trzylatek Izalor, który na takim samym dystansie bez trudu rozprawił się w niedzielę z liczną stawką rywali. Ogier

jest własnością powstałego niedawno na Służewcu syndykatu Racing Club, o którym pisaliśmy w poprzednim wydaniu „Passy”. Syndykat jest otwarty na nowych członków, czyli osoby, które chciałyby stać się współwłaścicielami koni(a) wyścigowych. Folbluty należą do Racing Clubu trenowane są w stajni Emila Zahariewa. Z ważniejszych wydarzeń ostatniego mityngu należy zaznaczyć powrót na Służewiec wielokrotnego czempiona toru Szczepana Mazura, który w sezonie zimowym dosiada koni w Katarze. Podczas ostatniego pobytu wygrał nad Zatoką Perską aż 43 wyścigi. Przed tygodniem zwyciężył także w dwóch gonitwach w Bratysławie. Jego powrót na Służewiec to gwarancja zwiększonych emocji, ponieważ konie pod tym renomowanym jeźdźcem wprost „fruwają”, podobnie jak pod Kirgizem Dastanem Sabatbekowem, zatrudnionym na stałe w stajni Corneli Fraisel. Młody Dastan jeździ jak z nut, w sobotę wygrał na arabie Kito 100. gonitwę i zdobył ostrogi dżokeja.

Opracował Tadeusz Porębski
Foto: Tor Służewicki

Jubileusz Kluboteki Dojrzałego Człowieka

Jest wiele inicjatyw, które rozbłyskują jak fajerwerki i błyskawicznie gasną. Sukces bywa spektakularny, ale często jest koniunkturalny, pozorny i krótkotrwały. Na dłuższą metę brakuje sił, zapału i wytrwałości. Absolutnym zaprzeczeniem tych stwierdzeń jest Ursynowska Kluboteka Dojrzałego Człowieka, która właśnie obchodzi swoje dziesięciolecie.

Powstała wiosną 2012 roku. Od początku zaczęła tętnić życiem, stając się miejscem niezwykłym, przyjaznym seniorom, zaspokajającym ich potrzeby i wyzwalającym aktywność. Przez cały czas wzbudza podziw rodziną atmosferą, intensywnością i różnorodnością działań, a motto Kluboteki: Dawać siebie innym – integrować, nie dzielić, nie jest czczym frazesem, a rzeczywistością realizowaną każdego dnia.

Informując w Passie (nr 17/657, 9 maja 2013), że Kluboteka ma już roczek, zadałem wówczas pytanie: Jak to możliwe, że po roku ma już taki imponujący dorobek? I oczarowany tym dorobkiem, streściłem go krótko w tekście ofiarowanego z tej okazji w prezencie hymnu na melodię piosenki Parasolki, Parasolki z repertuaru Marii Koterbskiej (muzyka:

Piotr Hertel), a będącego parafrazą tekstu Janusza Słowikowskiego z Kabaretu Pstrąg (1956).

*W pewnym mieście, w którym nigdy się nie nudzisz,
I gdzie ratusz sąsiaduje z Multikinem,
Jest fundacja, która dba o starszych ludzi,
Gdzie niejedną milę spędzi się godzinę.*

*Tutaj możesz z przyjaciółką wpaść na kawę,
Z kolegami w wolnym czasie się spotykać,
Do wyboru masz wernisaż i wystawę
Lub zwiedzanie świata w Klubie podróżnika.*

*Tu w rodzinnej atmosferze czas upływa,
Jak u Pana Boga czujesz się za piecem,
Możesz uśmieć się, że będziesz boki zrywać,
Gdy potaniejsz i śpiewasz w Klubotece.*

*Gdy maj w głowie, śmiech to zdrowie, sport to zdrowie,
Krząć Muzy, nie opuszcza nigdy wena,
Więc podpowiem: odwiedź Klub na Ursynowie!
W Klubotece czeka Magda i Irena.*

*Kluboteka, Kluboteka dla człowieka dojrzałego.
Kluboteka, Kluboteka, wstąp kolego na Lanciego!
Kluboteka, Kluboteka! Iść czy nie iść? Też pytanie!
Kluboteka, Kluboteka, warto przyjść, panowie, panie!*

10 lat działalności potwierdziło, że to nie był słomiany zapał. Wszystko stało się tradycją, codziennością, zostało zintensyfi-

rowane, rozbudowane i zwielokrotnione. Bogata oferta wciąż obejmuje spotkania z ciekawymi ludźmi, dziennikarzami i artystami, wieczory autorskie, spotkania z piosenką i wieczorki taneczne, zajęcia dla hobbystów, warsztaty poświęcone malarstwu, rękodziełu i zdrowiu z lekarzem, dietetyczką, wizażystką lub kosmetyczką, wycieczki turystyczne, festyny i pikniki, wyjścia do ośrodków kultury (te-

atry, muzea, Centrum Nauki Kopernik), Klub Podróżnika, systematyczne zajęcia plastyczne, sportowe i gimnastyczne, wystawy i wernisaże, naukę języków obcych, (nawet chińskich liter), kursy fotograficzne i komputerowe, bajkowe widowiska dla przedszkolaków, obchody Dnia Babci i Dziadka, Topienie Marzanny czy Święto Pieczonego Ziemniaka, a ostatnio także pomoc udzielaną ukraińskim uchodźcom.

To niewiarygodne, że jest w ogóle możliwe, że to wszystko nie jest efektem funkcjonowania wielkiej instytucji z rozbudowaną strukturą, ale dochodzi do skutku dzięki muzułnej pracy i zaangażowaniu dwóch dzielnych założycielek Fundacji, mieszkank Ursynowa, Magdy Dąbrowskiej i Ireny Karpo-wicz, byłych harcerki, pasjonatek, które potrafią swoim zapałem, podejściem do życia i nie-słabnącą energią, зараżać innych dobrym przykładem, wyzwalając kreatywność, pozyskując do pracy liczną rzeszę wolontariuszy. W tym tkwi tajemnica ich sukcesów, że są niespokojnymi duchami, mającymi rozmach i kipiącymi pomysłami, choć obie skromnie stwierdzają, że to nie ich zasługa, a działalność sama się rozkręca.

Na szczęście działalność Kluboteki została należycie doce-

niona. Może poszczycić się tytułem Zasłużonej dla Warszawy, została uznana za Miejsce przyjazne Seniorom, jest laureatem Warszawskiej Nagrody Edukacji Kulturalnej.

Jubileuszowy koncert odbył się w Ursynowskim Centrum Kultury Alternatywy w piątek 13 maja. Ale to nie był pechowy piątek. Wręcz przeciwnie!

Klubowicze mogli wprawdzie zaprezentować jedynie skromne fragmenty swojego dorobku, ale i tak koncert zachwylił poziomem i różnorodnością. Gałę otworzył znany prezenter TVN Konrad Piasecki, odbyły się pokazy taneczne i mody krawato-wej, wystąpili pianiści i akordeoniści, grająca na pile Elżbieta Domińczak, a także współpracujący od lat z Kluboteką malarz i gitarzysta z Gruzji Akaki Gachechiladze.

Rangę jubileuszu, a także uznanie i poparcie władz dzielnic dla Kluboteki podkreśliła obecność Burmistrza Ursynowa Roberta Kempy i trzech jego zastępców.

Zyczymy Klubotece kolejnych owocnych dziesięcioleci. Zainteresowanym podajemy adres: Kluboteka Dojrzałego Człowieka: ul. Lanciego 13, lokal 9. Polecamy każdemu. Wszyscy są tam mile widziani.

Wojciech Dąbrowski

TANI SERWIS KOMPUTEROWY
18 zł/h, 24 h
Dojazd 0 zł
506 480 505

KUPNO-SPRZEDAŻ

ANTYKWARIAT KUPI ZA GOTÓWKĘ
ANTYKI, OBRAZY, SREBRA, MILITARIA I INNE
UL. DĄBROWSKIEGO 1
22 848-03-70 601-352-129

ANTYCZNE meble, obrazy, srebra, platerey, odznaczenia, szable, książki, pocztówki, 504 017 418
SOSNA opałowa, 602 770 361; 791 394 791
SPRZEDAM nową pralkę mini automat, c. 250 zł, tel. 668 305 523

MOTO

CAŁE i uszkodzone kupię, 504 899 717

NAUKA

HISZPAŃSKI, 507 087 609
MATEMATYKA, FIZYKA, 691 502 327

NIERUCHOMOŚCI

DZIAŁKI budowlane 800 m² k. Prażmowa, 602 770 361; 791 394 791

DZIAŁKI rekreacyjno-budowlane leśne, Prażmów, 602 770 361; 791 394 791

SPRZEDAM działkę budowlano-rolną 4800 m² z domem i sadem, Janików, mazowieckie, 798 851 194

AGENCJA NIERUCHOMOŚCI "Van Der Zał"
pilnie i okazjnie sprzedaje tematy:
Pełną ofertę wraz ze zdjęciami otrzymasz drogą mailową.
Tel.: 601 720 840

Mieszkania: sprzedaż:

- **Mokotów**, 147 m², 5 pok. ul. Cybernetyki, ochrona, garaż, wysoki standard, 601 720 840
- **Mokotów**, 155 m², penthouse 4 pok., stan deweloperski, 601 720 840
- **Powisłe**, 49 m², 3 pok., c. 610 tys. zł, 601 720 840
- **Dolna**, 41 m², 2 pok., c. 510 tys. zł, 601 720 840
- **Ursynów**, 65 m², 3 pok., cegl., c. 740 tys. zł, 601 720 840
- **Włochy**, 71 m², 3 pok., c. 805 tys. zł, 601 720 840

DUŻY WYBÓR DOMÓW:
Sadyba, Mokotów, Wilanów, Powsin, Konstancin.
Zapraszamy do współpracy,
601 720 840

Domy:

- **Dom Konstancin**, 70 m² + możliwość rozbudowy, cisza, spokój, c. 780 tys. zł, 601 720 840
- **Dom Górny Mokotów**, do remontu, 2,5 mln zł do neg., 601 720 840
- **Dom** ok. Góry Kalwarii, w stanie surowym 230 m² na działce 1300 m². Cicha, spokojna okolica, tylko 350 tys. zł, 601 720 840

- **Konstancin**, rezydencja 400 m²/3500 m², starodrzew, wysoki standard, 601 720 840
- **Konstancin Skolimów** 190/1200 m², ładny zadbane dom, do wprowadzenia, 601 720 840
- **Mokotów Górny**, atrakcyjne domy na sprzedaż, od 200 do 450 m², 601 720 840
- **Mokotów Górny** dom, 300 m², świetny punkt, 601 720 840
- **Piaseczno Gołków**, 80 m² dom, działka 500 m², c. 630 tys. zł, 601 720 840
- **Sadyba**, 550 m², dom do rozbudowy lub zburzenia pod apartamentowiec, c. 3 mln zł, 601 720 840
- **Ursynów**, pół bliźniaka, 610 m² na mieszkanie lub biuro, c. 3,8 mln. zł, 601 720 840
- **Zalesie Dolne**, piękna rezydencja 310/3500 m²: piękny ogród, piękny dom, 601 720 840
- **Zalesie k. Piaseczna**, 190 m²/400 m², pół bliźniaka, stan deweloperski, piękna działka, c. 1,3 mln. zł do negocjacji, 601 720 840

Działki:

- **Działka** 1600 m² k. Konstancina (5 km), pod budowę domu, ładna, zielona, cisza, spokój, świetna cena, 601 720 840
- **Konstancin**, działka 3300 m², strefa A, dobra cena, 601 720 840
- **Chyliczki**, działka 5000 m² pod 5 bliźniaków, dla dewelopera lub mniejsze części po 1250 m² każda, 601 720 840
- **Chyliczki** 5700 m² pod mini osiedle bliźniaków lub pod rezydencję, 601 720 840
- **Wesoła** 63 000 m², inwestycyjna, blisko autostrady, 601 720 840
- **Wilanów**, 5000 m², pod bud. jednorodzinne, ładna działka, 601 720 840

Do wynajęcia:

- **Mokotów**, ul. Belwederska, 4 pokoje, 108 m², do wynajęcia 6500 zł/m-c, 601 720
- **Mokotów**, 90 m², 3 pokoje, z windą, wysoki standard, garaż, k. metra, c. 7000 zł., 601 720 840
- **Ochota**, Grójecka/Banacha, kawalerka 33 m² z oddzielną kuchnią, c. 2400 zł, tel. 601 720 840

Lokale handlowe:

- **Centrum 58 m²** z dobrym najemcą, tylko 830 tys., zł. 601 720 840
- **Biedronka**, z najemcą. Wieloletnia umowa, 601 720 840
- **Biurowiec**, 3000 m², Warszawa, dobry standard, z parkingiem na 75 samochodów, możliwość kupna 1/2 biurowca, 601 720 840,
- **Grochów**, ok. Ronda Wiatraczna 240 m², do wynajęcia, 18 tys. zł/m-c lub sprzedaż, c. 2,5 mln. zł, 601 720 840
- **Lokal** 240 m², Grochów, sprzedaż c. 2,8 mln zł, 601 720 840
- **Lokal handlowy** 120 m², z najemcą, okolice Nowego Świata, 601 720 840
- **Mokotów** 70 m², lokal z najemcą, gastronomia, c. 1 mln 550 tys. zł brutto, wynajęty na 10 lat, 601 720 840
- **Sadyba**, lokal handlowy 110 m² do wynajęcia, wysoki standard, witryny przy głównej ulicy, 601 720 840
- **Ursynów**, 82 m², lokal handlowy z wieloletnim najemcą – na sprzedaż, 601 720 840

- **Ursynów-Kabaty**, 128 m² lokal z witrynami, dobry punkt, do wynajęcia, 11 tys/m-c, 601 720 840
- **Żoliborz**, 75 m², wynajęty na 10 lat, z najemcą, c. 1 mln 650 tys. zł, 601 720 840

AGENCJA NIERUCHOMOŚCI "Van Der Zał"

pilnie szuka dla swoich klientów: mieszkań, apartamentów, domów, rezydencji, niezabudowanych działek gruntu w południowej części Warszawy (Konstancin, Piaseczno i okolice, Sadyba, Wilanów, Mokotów, Stegny, Ursynów, itd.).
Tel.: 601 720 840

AGENCJA NIERUCHOMOŚCI "Van Der Zał"

pilnie poszukuje mieszkań i czteropokojowych do kupna bezpośrednio,
tel.: 601 720 840

POGRZEBOWE

USŁUGI POGRZEBOWE

Mokotów, Ursynów
ul. Rzymowskiego 35
tel: 691 193 581 24h
www.tobiasz24.pl

NAGROBKI już od 3999 zł
22/214 06 31
RATY 500 290 360
EKSPOZYCJA
Wólka Węglowa
ul. Palisadowa 15

OPIEKA NAD GROBAMI
tanio i solidnie
500 336 607

PRACA

DO DZIAŁU zaopatrzenia ATS, dobra znajomość pakietu Office, cv@atsdigital.pl
PRZYJMĘ Panią na 3-4 godziny do pracy w zmywaku oraz do pomocy w kuchni. Może być na emeryturze, 501 278 650

RÓŻNE

PROSZĘ o wózek do zakupów, bezpłatnie, 668 305 523

USŁUGI

AAA MAŁOWANIE
tanio, remonty, glazurnictwo, panele,
669 945 460

AA GLAZURA, terakota, remonty, 794 781 765
BEZPYŁOWE cyklinowanie, malowanie, gładzie 22 756 57 63, 502 093 588
DEZYNSKACJA, skutecznie, 22 642 96 16

DOCIEPLANIE budynków, poddaszy, malowanie elewacji - kilkunastoletnie doświadczenie, 501 624 562

DOCIEPLANIE budynków, szybko, tanio, solidnie, tel. 502 053 214
HYDRAULIKA, gaz, elektryka, 602 651 211
HYDRAULIK, naprawy, 510 128 912
HYDRAULIK, pełen zakres, 601 81 85 81

KOMPUTERY pogotowie, ul. Na Uboczu 3, tel. 22 894 46 67, 696 37 37 75

KOMPUTERY serwis, sprzedaż, FLYCOM, Pasaż Ursynowski 9, tel. 22 644 26 05, 601 737 777

MAŁOWANIE, 722 920 650
MAŁOWANIE, gładź, 505 735 827
MAŁOWANIE, hydraulika, remonty, 501 050 907

MOSKITIERY, 602 380 218

NAPRAWA LAPTOPÓW
ELEKTRONIKA KOMPUTERY
CENTRUM SERWISOWE
ul. Meander 2 A
668 108 222

NAPRAWA 24h
chłodnie lodówki
do lodu
603-584-876

NAPRAWA SPRZĘTU AUDIO-TV-VIDEO

SONY, PANASONIC, LG, SAMSUNG I INNE

ul. Meander 2 A
668 108 222

pon.-pt. 11-19, sob. 10-14

NAPRAWA MASZYN DO SZYCIA

DOJAZD GRATIS
tel. (022) 844 81 58

NAPRAWA lodówek, 602 272 464
NAPRAWA lodówki, pralki, 502 562 444

NAPRAWA pralek BOSCH, SIEMENS, WHIRPOOL, itp., 22 644 52 59, 501 122 888

PRANIE

dywanów, wykładzin, kanap, 669 945 460

REMONTY, budowlane, ogrodzenia, 513 137 581
REMONTY, cyklinowanie, 510 128 912

ROLETY

plisy, żaluzje, producent, 602 380 218

ZDROWIE

ESPERAL odtrucia, gabinet, dojazd, 503 126 416

KLUB TAŃCA DLA ZDROWIA

wznawia od 27.05.2022 (w piątek)
od godz. 10:00 do 11:30

ćwiczenia taneczno - ruchowe dla Seniorów 60+

Jeżeli chcesz usprawnić i poznać swoje ciało oraz skrywane emocje, wzmocnić mięśnie i stawy, poprawić ukrwienie mózgu, zmienia Ci się postawa, nie chodzisz prosto, garbisz się, trudno Ci utrzymać równowagę, boisz się wywrotki, chodzisz wolniej, Twoje kroki nie są już tak sprężyste, **TO TE ZAJĘCIA SĄ WŁAŚNIE DLA CIEBIE.**

Zajęcia są płatne.

INFORMACJE i ZAPISY:

Osobiście: 9:30 do 9:45. przed zajęciami
DOM SZTUKI ul. Wiolinowa 14.
lub mailowo: krystyna.rudowska@gmail.com

PASSA TYGODNIK SĄSIADÓW Zapraszamy do odwiedzenia naszego profilu w mediach społecznościowych

W SPRAWIE
OGŁOSZEŃ DROBNYCH
PROSIMY DZWONIĆ
POD NUMER
509 586 627

EKO-BUD

tel: 22 / 787 19 10
komórkowy: 602 627 232
okna@eko-bud.com.pl
okna drzwi rolety parapety
bramy garażowe
SPRZEDAŻ * MONTAŻ * DORADZTWO

BIURO HANDLOWE
WARSZAWA-URSYNÓW
ul. Roentgena 45, lok 4B
tel/fax: 22 / 644 73 63
ursynow@eko-bud.com.pl

BIURO HANDLOWE
WOŁOMIN
ul. 1-go Maja 26B
tel/fax: 22 / 787 1646
wolomin@eko-bud.com.pl

E. Leclerc
URSYNÓW

Oferta ważna
od 19.05 do 21.05.2022 r.

KUCHNIA ŚRÓDZIEMNOMORSKA

my to mamy!

Z KARTĄ

**42%
TANIEJ**

899
1 szt.
cena z kartą

cena bez karty **1562**
1 szt.

**Szynka
Prosciutto
Crudo**

80 g
cena za 1 kg = 112,33 / 195,25

Z KARTĄ

**20%
TANIEJ**

599
1 szt.
cena z kartą

cena bez karty **749**
1 szt.

**Włoskie biszkopty
do tiramisu**

Vicenzo, 200 g
cena za 1 kg = 29,95 / 39,95

Z KARTĄ

**9%
TANIEJ**

449
1 opak.
cena z kartą

cena bez karty **499**
1 opak.

**Makaron Agnesi
festaiola**

250 g
cena za 1 kg = 17,96 / 19,96

599
1 szt.
~~8,99~~

**Passata
pomidorowa**

Grangusto
Smaki Południa, 690 g
cena za 1 kg = 8,63

659
1 szt.
~~8,79~~

**Passata
pomidorowa
Rustica**

North Coast, 680 g
cena za 1 kg = 9,69

4299
1 szt.
~~61,48~~

**Kawa mielona
Espresso 0039**

250 g, 100% Arabica
cena za 1 kg = 171,96

1099
1 szt.
~~14,98~~

**Oliwa
extra virgin**

Pietro Coricelli
250 ml
cena za 1 litr = 43,96

33% Taniej!

25% Taniej!

30% Taniej!

27% Taniej!

5999
1 szt.
~~70,18~~

**Kawa Lavazza
Oro ziarnista**

Lavazza, 100% Arabica
1 kg
cena za 1 kg = 59,99

399
1 szt.
~~4,99~~

**Sanpellegrino
Chino**

0,33 litra
cena za 1 litr = 12,09

1999
1 szt.
~~22,99~~

**Nocciolata
bez glutenu**

Rigoni di Asiago
270 g
cena za 1 kg = 74,04

2299
1 opak.
~~25,99~~

**Batony
Kinder Cereale**

czekoladowy/orzechowy
Kinder, 204 g
cena za 1 kg = 112,70

20% Taniej!

20% Taniej!

13% Taniej!

11% Taniej!

Jeszcze taniej z **bonus**

ZESKANUJ KARTĘ **bonus**

E. Leclerc
URSYNÓW

**WE WTORKI NA PRODUKTY
ZDROWA ŻYWNOSĆ
10% TANIEJ!**

Oferta ważna od 19.05 do 21.05.2022r. lub do wyczerpania zapasów. Wszystkie ceny wyrażone są w zł i zawierają podatek VAT. Ceny dotyczą produktów bez dekoracji. Oferta dotyczy sprzedaży detalicznej. Niektóre produkty nie są dostępne w każdym sklepie. Informacje na ten temat i regulamin Promocji dostępne w Punkcie Obsługi Klienta sklepu. Oferta gazetki i Promocja dotyczą sklepu: HIPERMARKET URSYNÓW, Warszawa ul. Ciszewskiego 15 róg Komisji Edukacji Narodowej

E. Leclerc
HIPERMARKET
URSYNÓW

foto.e-leclerc.pl leclerc.pl

Hipermarket czynny
pon. - sob.: 7.00 - 22.00
niedz. handlowa: 7.00 - 22.00

SKORZYSTAJ
Z PROGRAMU
BONUS
ZAŁÓŻ KARTĘ
ZAINSTALUJ
APLIKACJĘ

Hipermarket Warszawa Ursynów
ul. Ciszewskiego 15
róg Komisji Edukacji Narodowej
tel. (22) 389 86 00
www.eleclerc.pl

**GALERIA
KEN
CENTER**

galeriakencenter
Galeria czynna
pon. - sob.: 10.00 - 21.00
niedz. handlowa: 10.00 - 20.00

dojazd autobusami:
192, 179, 185, 193, 195, 209, 148, 503, 166 stacja metra: Stokłosy, Imielin